TEKST & TEGNING

BOBBLA

27

TEKST & TEGNING/BOBBLA nr. 27. Redaktør og utgiver: Jon Gisle. Layout: Elin Amundsen.

Norsk Tegneserie-Forums organ BOBBLA inngår i bladet. Redaksjon av BOBBLA: Sverre Årnes, Jo Lie og Tore Feiring (layout).

TEKST & TEGNING/BOBBLA utkommer med ca. fire nummer i året. Abonnement på fire nummer: kr. 40 for medlemmer av Norsk Tegneserie-Forum, kr. 55 for andre. Veiledende løssalgspris: kr. 14.

ANNONSEPRISER: 1/1 side kr. 250, 1/2 side kr. 150, 1/3 side kr. 110, 1/4 side kr. 90. Rubrikkannonser: kr. 2,75 per linje, minimum kr. 15 per annonse.

ADRESSE: Jon Gisle, Glückstads gate 5, 0170 Oslo 1. Postgirokonto 2 29 43 79. Bankkonto 6022.1001748.

REDAKSJONELT

Dette nummeret av TEKST & TEGNING skiller seg ut fra alle tidligere (og senere?) nummer. Det er nemlig noe så uhørt som et donaldistnummer. Foranledningen er naturligvis årets store film- og tegneseriebegivenhet: Donald Ducks 50-årsdag. Den norske donaldistbevegelse har for tiden ikke sitt eget organ (der i gården er evnen til å utgi enten dårlige eller ingen blader formidabel), men TEKST & TEGNING slår til der alle andre svikter. Motvillig og under sterkt press fra John Grizzly

har jeg funnet ut at vi også må ta litt vare på våre donaldistiske lesere.

Hovedoppslaget denne gangen er derfor et utsyn over Donalds biografi, fra det første ikke helt spede kvakk i 1934 og fram til i dag. Hva er Donalds personlighet? Hva betyr han for oss? Hvordan har han og det duckske miljø utviklet seg gjennom årene? Vi tar også opp situasjonen for Walt Disney Productions akkurat nå, og vi ser på hvordan dagen ble markert her i Norge. (Og hvis noen lurer på hvordan 50-åringen egentlig ser ut i dag, får dere ta en titt på Al Liedermans portrett av jubilanten på baksiden.)

Men noe annet stoff har vi selvfølgelig også. Anders Smerud fortsetter sitt serietegnerkurs, og Heikki Jokinen tar for seg tegneseriesituasjonen i Sverige og Finland. BOBBLA-redaksjonen har som vanlig redigert det norske stoffet, denne gang med et hovedoppslag om Morgan Kane-tegneseriens opphavsmenn, Kjell Hallbing og Ernst Vevle Olsen.

Fra neste nummer av vil Donald igjen være henvist til sin vante, beskjedne plass i bladet. Hovedoppslaget i neste nummer vil bli et originalintervju med Tove Jansson, skaperen av Mummitrollet. Så de av dere som skylder abonnementspenger, bør slå til omgående, ellers går dere glipp av Tove Jansson.

Vi er stadig interessert i å høre fra leserne. Send inn artikler, tegneserier, leserbrev, annonser eller hva det måtte være. Vi trykker det meste av det vi får inn. Særlig annonsene.

Jon Gisle

Tor Ødemark

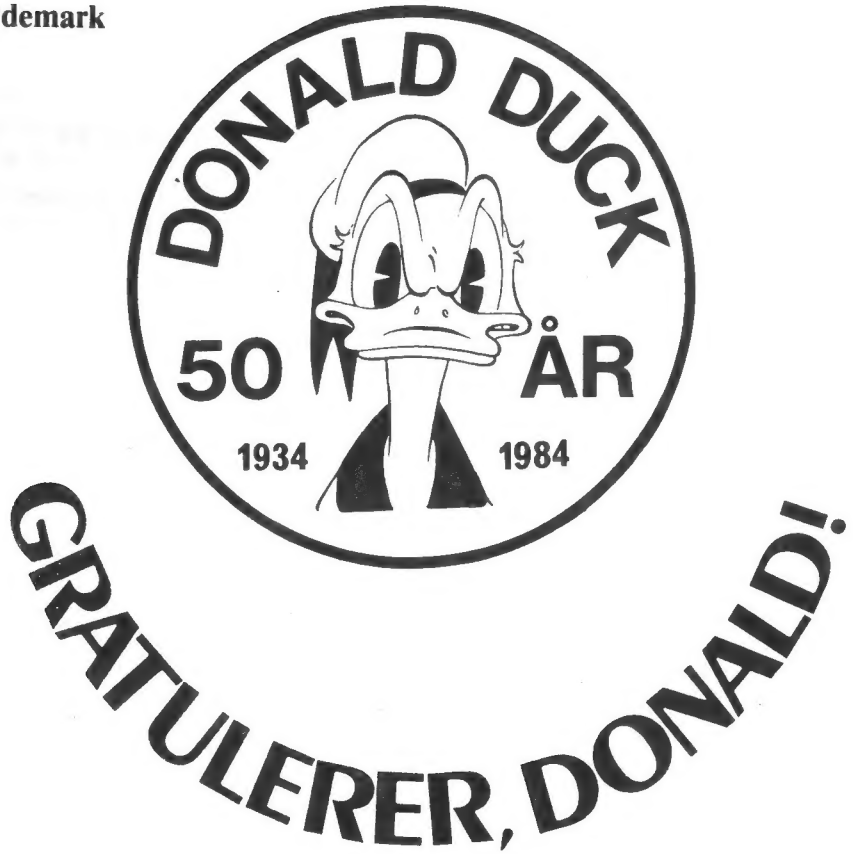

Så har vi endelig opplevd det andre store 50-års-jubileet i Disney-familien. Mikke har forlengst passert de 50, og i år er det Donalds tur. Det vil i den anledning være naturlig å gå tilbake i tiden, til den dagen Donald ble «født». Hva som ikke er skrevet og sagt om denne sagnomsuste tegneserieskikkelsen gjennom tidene kan trolig få plass på noen få ark, så den ivrigste leser av Disney-historikk og donaldistisk litteratur forøvrig får ha meg unnskyldt. Jeg vil nemlig forsøke å gjenta det alle andre før meg har skrevet og sagt, og samle opplysningene kronologisk. For å begynne med begynnelsen; Donald ble født. Men når? Allerede der oppstår den første diskusjonen — det eksisterer ikke mindre enn tre offisielle versjoner, hvorav bare to bør aksepteres og kun den ene godtas. Den mest offisielle dagen blir regnet for å være 9. juni 1934. Men vi skulle starte med begynnelsen, skulle vi ikke?

13. MARS 1934

Den offisielle, men allikevel ikke aksepterte fødselsdag. Det blir sagt ifølge en gammel Hollywood-legende at Donald kom til verden på selveste fredag 13. mars 1934. Regn og full storm skal det ifølge legenden ha vært den dagen, da Donald plutselig kom farende gjennom vinduet midt under en manus-diskusjon. Hans første ord skal visstnok ha vært: «Do yo wanne fight?» Joda, det er en artig historie, men hvem tror på den? Sannsynligvis svært få, men jeg vil ikke holde det for usannsynlig at Donals selv hadde ønsket å gjøre det slik. Nei, da setter jeg større lit til den andre historien, om at hans fødselsdag er .....

9. JUNI 1934

Dette er da også blitt offisielt bekreftet, derfor regnes datoen som hans korrekte fødselsdag. Datoen skriver seg fra produksjonen av den første filmen Donald var med i, «The wise, little hen». Det var ikke rare opptredenen, men nok til at Donald har blitt løftet opp til det symbolet han er i dag. Men bak figuren Donald ligger det mange og pussige tilfeldigheter, og jeg skal forsøke å summere opp de vesentligste her og nå.

Mikke Mus ble skapt flere år tidligere. Til å begynne med var Mikke ikke annet enn en utspekulert ramp, men i løpet av de første årene vokste han seg til, og ble faktisk formet mye av filmpublikumet. Mikke ble etter hvert tøffere, han hamlet opp med forbrytere, og han stivnet til slutt i en rolle som den absolutte besteborger. Mye av dynamikken og de humoristiske høydepunktene ble borte. Selvsagt var filmene bra, de var spennende, og ikke minst, de hadde en moral. Men hvor var det blitt av det spontane? Vi manglet en riktig ugagnskråke — den rollen Donald skulle komme til å ta.

Samtidig som disse oppdagelsene ble gjennomtenkt i Walt Disney's studio på Hyperion Avenue, puslet en ni-og-tyveåring med miniatyr-hester og -vogner og etterlignet dyrelåter, ansatt av et firma som kalte seg Adohr Milk Company. Hans navn var Clarence Nash. Tilfeldighetene ville at Nash opptrådte gratis for en radiokanal det året, noe som var fullstendig uhørt i Amerika på den tiden, midt under den store depresjonen. Et like pussig tilfelle var at nettopp *det* programmet hørte Walt Disney. Programmet hadde tittelen «The Merry-Makers», og det skulle gå troll i ord. Nettopp det programmet betydde lykken for Clarence Nash. Noen uker senere sto han foran Walt Disneys representant Wilfred Jackson. Mens Nash presenterte dyrelåtene sine, slo Jackson på callingen opp til Disneys kontor og plutselig utbrøt Disney: «Stopp! Der er den snakkende anden vår. Få høre en gang til!» Og Nash gjentok de nå så legendariske ordene, de samme Edison leste da han oppfant fonografen: «Mary had a little lamb ....» Og det var det, Donald Duck var et faktum. Fra den dagen har Clarence Nash hatt tilnavnet «Ducky».

Clarende Nash er født i Oklahoma i 1904. Han er oppvokst på landet, og begynte tidlig å etterligne dyrelyder. Etter hvert utviklet han lydene så de inneholdt menneskelige ord. I 1930 giftet Nash seg, og 2. desember 1933 ble han ansatt hos Disney. Donalds suksess ble sikret den dagen Nash åpnet munnen.

Som de fleste vet har Disney aldri villet ut med navngitte personer bak serier og filmer. Han så det slik at i barns fantasi vil det alltid være større grobunn når de ikke vet at det er flere mennesker bak. Walt Disney-logoen fungerte som et rent symbol, og det er jo voksne folk i dag som spør: «Jamen *er* det ikke Walt Disney som har tegnet alle seriene, da?» Nei, det er nok ikke det. Bak logoen skjulte det seg utallige anonyme talenter, og et av dem var Clarence Nash.

Men Nash hadde mer enn nok med å overvære forestillingene. Latteren og applausen var lønn nok for ham. I over 40 år har Clarence Nash nå reist rundt med en Donald Duck-figur og gledet unge og gamle med talentene sine.

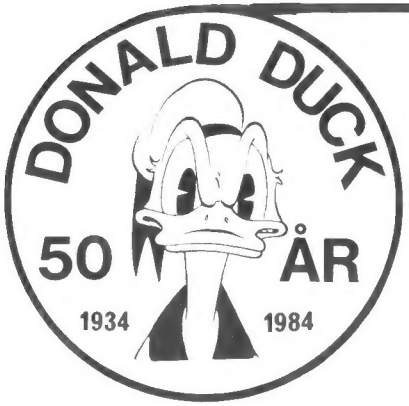

Til å begynne med så Donald ut som en underlig skapning sammenlignet med i dag. Ikke hadde han fingre, men fjær, ikke nåtidens føtter, men med mer utpregede tær (eller klør). Nebbet var adskillig smalere og lengre. Alt i alt har det foregått en voldsom forandring med ham opp gjennom årene.

Det er ikke vanskelig å plukke ut de personene som har betydd mest for Donalds utvikling. Foruten Clarence Nash er det Fred Spencer (eller Fred Spence som han også kalles) og Jack Hannah, som gjorde en gigant-innsats med filmene. Til å begynne med ble Donald tegnet av Dick Huemer og Art Babbitt, men det var først da Hannah og Spence overtok at det bokstavelig talt ble fart i sakene. Dick Lundy har også mye av æren for Donald-filmene.

Donald andre rolle var som entertainer i «Orphan's Benefit». Her blir han konfrontert med et publikum utelukkende bestående av rampunger i museskikkelser. Det er unødvendig å fortelle hvordan det går; men Donald blir selvsagt rasende på alle ungenes påfunn, noe som like selvsagt utløser større og verre påfunn fra deres side, til det hele går mot et klimaks.

Slik er tråden, den naturlige utviklingen, i de fleste Donald-filmene — det bygges opp mot det uunngåelige klimaks, et klimaks som sjelden innebærer noe godt for Donald.

Faren for Donald lå i at han skulle gå samme vei som Mikke: bli modellert av publikum slik at manusene ble annerledes, og det var Disney oppmerksom på hele tiden. Allikevel tok han sjansen på å ta Donald ut fra Mikke-filmene, og plassere ham som tittel-figur i egne filmer. Mange kritikere dømte Donald til døden da dette ble kjent, men nok en gang måtte de bite i det sure eplet overfor Disney. Donald klarte seg selv, han.

Men ikke bare godord er blitt skrevet om Donald. Noen kritikere anstrenger seg for å rakke ned på ham. Ringo Starr har uttalt at han hater to ting, løk og Donald Duck. Det er vel det rent kommersielle aspektet som er grunnlag for slike negative uttalelser. Men kritikk er sunt, dersom den bare blir grunngitt.

Det var i 1936, rundt omkring filmen «On moving day», at Donald begynte å anta den form og det utseende han har i dag. Fra 1937 og utover har utviklingen også gått sin gang, men ikke med slike stormskritt. Utviklingen etter 1937 har snarere gått mot en kommersialisering, på tross av

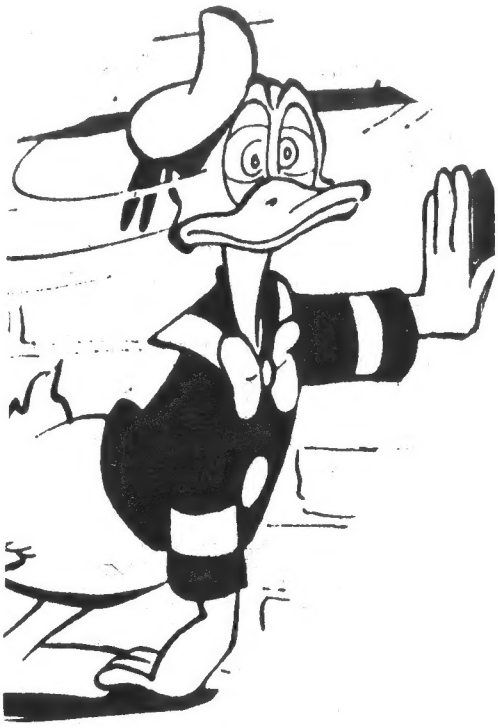

Forvirra 50-åring foreviget av Carl Barks.

Donalds temperament har vært utgangspunktet for mange fornøyelige historier.

at han i seriesammenheng nådde sitt høydepunkt i slutten av 40-årene og begynnelsen av 50-årene. Men dette er noe vi skal komme tilbake til.

For å lage en tegnefilm er det enormt med arbeid som skal til. Hele tiden må man ha i erindringen at det skal være det samme forholdet mellom de respektive kroppsdeler, og det er ikke alltid like lett i alle scener. En film tar alltid utgangspunkt i et manus som blir godtatt på høyere hold. Deretter lages et storyboard — en tavle der handlingen skisseres opp med så få tegninger som mulig. Bildene blir limt fortløpende opp på en tavle, og arbeidet kan fortsette. Animatorene, instruert av de såkalte directors, skisserer opp og rentegner hovedtrekkene/hovedhandlingen i filmen, mens de mellomliggende bevegelser får liv av «inbetweenere». Det tegnes på gjennomsiktig cellofan, såkalte cels, og disse blir farvelagt av andre igjen. Farveleggingen foregår på baksiden av cellofanen for at strekene/markeringene skal tydelig beholdes. Deretter fotograferes de av mot bakgrunner spesielle tegnere har laget til filmen.

Som regel inndeles studioet i units, grupper, bestående av alle kategorier folk, tegnere, layout-folk, directors, manusforfattere osv. Denne gruppen fullfører èn film uten innblanding utenfra annet enn tips og gode råd som kolleger ofte gir.

15. APRIL 1938

Donald trengte etter hvert noen nye personer å spille mot. Sprø fugler, maur og andre dyr var ikke nok. Så i en tegneserie den 15. april 1938 mottok han et brev fra sin *søster* Dumbella hvor det sto at hun sendte hans tre søte nevøer til ham. Det var her vi for første gang fikk se Ole, Dole og Doffen. Så søte var de dog ikke, men ikke desto mindre skulle de forbli hos Donald de foreløpig 46 neste årene. Ole, Dole og Doffen ble aldri de helt store tegnefilmpersonligheter. Det var først i Carl Barks' tegneserier at de virkelig ble realisert.

Til å begynne med snakket Ole, Dole og Doffen på en slik måte at de sa hver sin tredjedel av setningen. Jack Hannah satte fort en stopper for det, men vi ser det dukke opp igjen, og med mye større hell, i Barks' senere serier.

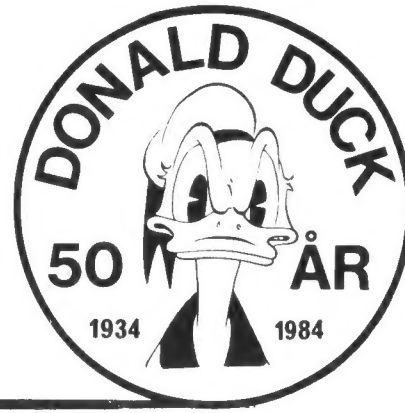

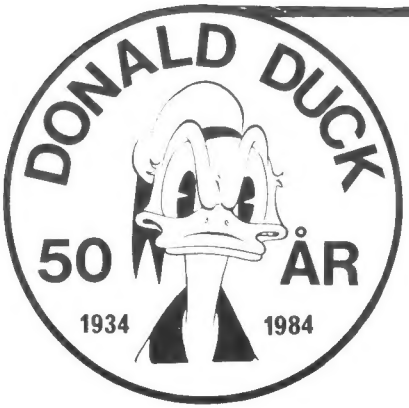

7. JUNI 1940

«Mr. Duck steps out» het en film som utkom på denne datoen. Et eller annet hadde manglet i Donalds verden, det vil si, ikke helt. I 1937 hadde han en løs affære med en skjønnhet ved navn Donna Duck («Don Donald»). Hennes glødende kjærlighet kom aldri opp mot hennes alltid 10 grader varmere temperament, så i bunn og grunn passet hun ikke for Donald. Nei, Donald måtte ha en annen, mer moderat kvinne og her er vi ved den vesentlige mangelen i hans liv. Den 7. juni 1940 traff han endelig Dolly, som skulle bli hans livsledsagerske, på tross av at det hittil aldri har blitt noe giftemål. De bor ikke engang sammen. (Tro når folkekravet krever sin rett? Sala og Fantomet kunne ikke motstå det!).

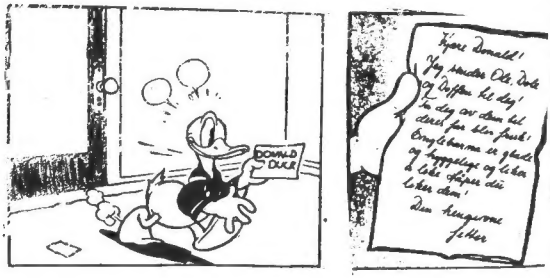

Ole, Dole og Doffen melder sin ankomst. Tegner: Al Taliaferro.

I likhet med Donald har hun en ubestemmelig alder. Men at hun med sin kvinnelige ynde burde kunne passere som seks år yngre enn ham ....., jo, det skulle gå.

En kvinne til skulle komme til å dukke opp i Donalds liv, nemlig Bestemor Duck. Bestemor er en koselig gammel dame som kun har den misjon at hun er der, hun eksisterer. Ingen av oss ville klart seg uten henne, men hennes rolle er en bipersons. Hennes medhjelper, Guffen, som ikke gjorde en altfor sympatisk entre i «Donalds Cousin Gus» fra 1939, skal vi passere i stillhet, på tross av at han med tiden har gjennomgått en normaliseringsprosess han også.

KRIGEN

På tross av at den annen verdenskrig aldri direkte kom til Amerika, var amerikanerne gjennom store deler av krigen involvert med materiell og mannskap. Det ville vært unaturlig om ikke også Donald var blitt vervet. Og ganske riktig. Den 24. mars 1941 ble det utstedt innkallelse til ham, med beskjed om å møte til tjeneste 1. april samme år. Av innkallelsen, som vi finner i filmen «Donald gets drafted», blir det avslørt at han har et mellomnavn — Fauntleroy. Dette er en meget interessant opplysning, for den forekommer hverken før eller siden.

Den mest kjente filmen fra denne perioden var «Der Fuehrer's Face», som var den 10. Disney-filmen som fikk Oscar, og som brakte Donald hans første Oscar. Filmen handler om Donald som en mislykket nazist, og vi møter samtlige europeiske diktatorer på den tiden. Det skal dog vise seg at Donald ikke er så ille som det synes, for han er i realiteten en landstro, amerikansk besteborger. Hele nazist-tilværelsen hans har bare vært en drøm.

Viktigheten av å gi nettopp en slik film en Oscar, var innlysende. For at ikke bare politikerne skulle markere sitt syn, viste Oscar-kommiteen også folkets syn ved å utmerke filmen. For Donald har alltid fungert som menigmanns minste felles multi-

Selvportrett av Carl Barks.

plum, og nettopp *det* ble han berømmet for med sin første Oscar.

Men Donald hadde adskillig mer fore i krigsårene enn å bekjempe nazismen. Han dro av gårde til Mexico og Syd-Amerika. I de to eneste langfilmene Donald til dags dato er blitt beæret med, «Saludos Amigos» og «The 3 Caballeros», møter han henholdsvis José Carioca og Panchito, som han blir såpass gode venner med at han tar dem med seg over i neste film også. I «Los tres Caballeros», som den het på spansk, kaprer de 3 skjønnheter, Carmen Molina, Dora Luz og Aurora Miranda. Disse tre skjønnhetene er ikke som våre venner Donald, José og Panchito tegnefilmfigurer, men derimot virkelige.

TEGNESERIENE

Å si at Carl Barks alene gjorde Donald til det han har blitt innenfor tegneseriene, er egentlig galt. Selv om Barks er den eneste som har fått tilnavnet «den gode tegneren», var det andre som hadde laget tegneserier med Donald i mange år, og som allerede før 1940 hadde etablert ham som tegneseriefigur. Det var manusforfatteren Bob Karp og tegneren Al Taliaferro. Taliaferro hadde tidligere arbeidet med enkelte, lange Silly Symphonies-serier, men det ble endene han skulle jobbe med på heltid. Det var i en Silly Symphony-serie Taliaferro tegnet Donald første gang, og det skjedde 16. september 1935. Den 30. august 1936 ble Donalds navn inkludert i tittelen, og han fort satte sin virksomhet i Silly Symphonies-seriene til 5. desember 1937. Så, den 7. februar 1938, fikk han sin egen stripe, skrevet av Bob Karp og tegnet av Taliaferro. Silly Symphony-seriene hadde Ted Osborne skrevet manus til, men da King Features bestemte seg for å kjøpe og distribuere serien i 1938, tok altså Bob Karp over.

Taliaferro fortsatte å tegne serien til sin død i 1969.

Det kan være et artig poeng å ta med at onkel Skrue (Carl Barks' skapelse fra 1947) først dukket opp i Taliaferros striper i 1964. Raptus von Rupp var faktisk tidligere ute; han entret serien i 1961.

Forskjellene mellom Taliaferro og Barks er mange, til tross for at de ofte forveksles. Mens Taliaferro utelukkende tegnet avsluttende striper og søndagssider, lagde Barks lengre historier for tegneseriehefter. Også når det gjaldt tegnestil var de helt forskjellige. Taliaferros Donald var mye mindre enn Barks' og dertil hadde luen hans den egenskap at den ved stor forbauselse kunne fyke

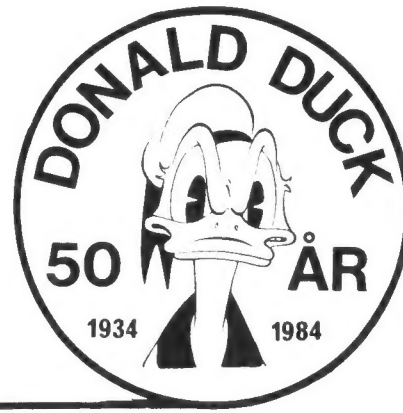

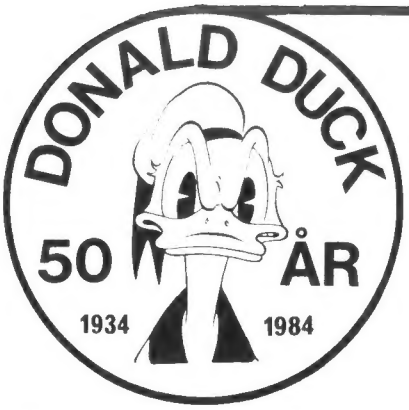

Donalds doble kroppslengde i været. Barks hadde derimot en rundere, fyldigere og større Donald, også når det gjaldt høyde. Når Barks tegnet Donald i tilsvarende forbausede situasjoner, hadde han større muligheter til å variere graden. Hans serier ble ofte mer interessante og fengslende, nettopp fordi han kunne fenge leseren over lengre tid.

På den annen side må man ikke undervurdere den enorme produksjon Karp og Taliaferro sto for. Deres idéer ble ikke så merkbart endret gjennom årene som Barks'. Barks, som hadde mye større muligheter til å hente fram stoff, måtte til slutt melde pass, mens Taliaferro holdt det gående enda i nesten 3 år. Dessuten er det alltid mye vanskeligere å fornye seg og komme på idéer når man tegner enkeltstående, avsluttede striper enn når man lager lengre serier.

Siden Taliaferro døde såvidt tidlig, har lite blitt skrevet om ham. Barks, som i år har fylt 83, og som fremdeles er like åndsfrisk som han er fysisk på topp, har naturlig nok vært et lettere intervju- og artikkel-objekt, og jeg vil (til kjedsommelighet for mange) enda en gang gå inn på hans liv og produksjon.

CARL BARKS

Carl Barks er født 27. mars 1901, nær Merrill i Oregon. Det finnes omtrent ikke det yrke han ikke har vært innom, før han endelig fikk jobb hos Disney. Til å begynne med var han ansatt i tegnefilm-avdelingen, i det såkalte story department, etter først å ha vært in-betweener. Men hans karriere som tegner begynte ikke hos Disney, men for et kanadisk vittighetsblad som het «The Calgary Eye Opener». Hans første steg på vei mot tegneseriekarrieren skjedde i 1942. To av karene i Disneys manusavdeling, Homer Brightman og Harry Reeves, hadde idéen til en helaftens tegnefilm som skulle hete «Donald Duck finds Pirate Gold». Filmen ble aldri noe av nettopp på grunn av produksjonen av krigs-filmene. Det var Disney's egen idé at Jack Hannah og Carl Barks skulle forsøke å lage et tegneserieheftе av det. Ved hjelp av Bob Karp ble handlingen redusert til tegneserie-format, og resultatet ble et av de mest ettertraktede samler-
objekter innenfor tegneseriemediet.

Barks' samlede produksjon for Disney ble i alt omkring 5000 sider, og det er de mest populære av bladene. Blader fra samme serie, samme år, samme tilstand, kan variere opptil 5000% alt etter om de inneholder Barks-serier eller ikke. Det er Barks som står som opphavsmann til Onkel Skrue, Petter Smart, hjelperen, B-gjengen, Magica fra Tryll og mange, mange andre. Han grunnla samfunnet Andeby, og har kort sagt æren for det Donald og hans omgivelser i dag er.

Som nevnt skulle all produksjon fra Disney-konsernet skjules bak signaturen Walt Disney. Dette gjaldt naturligvis også Barks' serier. Men for første gang skulle denne taktikken slå tilbake på Disney. Riktignok kjente ingen Barks' navn, men han hadde en tegnestil så eiendommelig og så god, og backet opp av gode manus, at stilen ble gjenkjent. I mange, mange år gikk han under navnet «den gode tegneren». Det sier seg selv at Disneys image en gang måtte sprekke. Fremdeles er ingen av seriene fra Disney-konsernet signert av den respektive tegneren eller manusforfatteren, men de har åpnet dørene for dem som ønsker å vite mer. Det har gitt seg utslag i diverse utgivelser om og av konsernet og dets kunstnere, og de har sogar gravd dypt i skattekisten et-

SNOWFUN
EEK!
ZIP
GOOD LUCK, UNCA' DONALD!
MY KINFOLKS WILL BE SORE 'CAUSE I DIDN'T TELL 'EM GOODBY!
LUCKILY DONALD MAKES A PERFECT TAKE-OFF!
WELL, THAT GIVES ME ANOTHER TWO MINUTES TO LIVE!
HEY! I'VE COME CLEAR ACROSS THE VALLEY! I'M GONNA BE ALL RIGHT!
BY PULLIN' MY SKIS UP A LITTLE I CAN EVEN SAIL ON DOWN INTO THE NEXT VALLEY! YIPPEE! THIS IS A NEW WORLD'S RECORD!

Snowfun, en av Barks' tidlige, tegnefilminspirerte serier.

ter original-plansjer, skisser og annet som illustrasjonsmateriale til bøkene. Det er bare synd at ikke alle fikk sjansen til å motta den ros de fortjente.

DONALD DUCK

Hvem er Donald? Hva er Donald? Hvem skal han forestille? Er han en sammensmeltning av en kultur? Det er så utrolig mange spørsmål som reflekteres i Donalds mangesidige og farverike natur. Han er ment å representere en gjennomsnitts amerikaner, ja, for den saks skyld et gjennomsnitts mennekse, uavhengig av nasjonalitet.

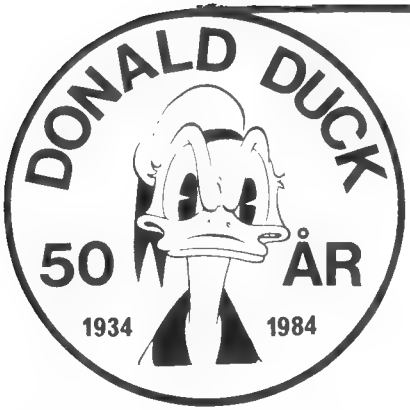

Han har tre nevøer som han oppfostrer som sine egne sønner. Han er snill mot dem, samtidig som han ikke går av veien for å spille dem et puss eller to, og omvendt. Det gjenspeiler seg i deres første møte, da var det Ole, Dole og Doffen som spilte Donald puss.

Donald og nevøene har forandret seg radikalt gjennom årene. For å starte med Donald, så startet han sin karriere som en bråkebøtte og ikke noe annet. Hans eneste misjon var å lage trøbbel for Mikke og andre rundt seg. Det er slik vi kjenner ham fra de første film-årene og de første årene i Taliaferros strek. Men Donald var en taper i så henseende. Der han i det ene øyeblikket sto tvekroket av latter over en skøyerstrek en eller annen i hans nærhet ble utsatt for, ble han minuttet etter utsatt for den annens hevn — tifold i styrke. Men som sagt, Donald forandret seg. Da Barks begynte å føre Donald i pennen, ble han plutselig tildelt oppgaver. Disse kan deles i to grupper — i Barks' lange og korte serier.

I de korte seriene befant Donald seg som oftest i en eller annen jobb eller med en eller annen hobby, der komplikasjoner, uvitenhet, dårlig tilpasningsevene eller rett og slett stahet og dumhet fikk ham ut på glattisen. Og det endte som regel med katastrofe. Det samme var tilfelle under konfrontasjonene med Anton. Men skjebnen ville av og til at Donald skulle lykkes, og vi har sett ham blant annet med stor suksess som barberer, myntsamler og annet. Selv Anton har han klart å ta innersvingen på.

Så var det de lange seriene. De kan i sin tur deles i to grupper. Det er de opplevelsene Donald kommer borti ved egen hjelp, og de onkel Skrue trekker ham borti. Og her hadde Barks sin mulighet og styrke. Han dro med seg Donald til fjerne geografiske strøk og til mytologiske og sagnomsuste steder. Til Andesfjellene på jakt etter firkantegg, til Mexico etter mayaenes krone,

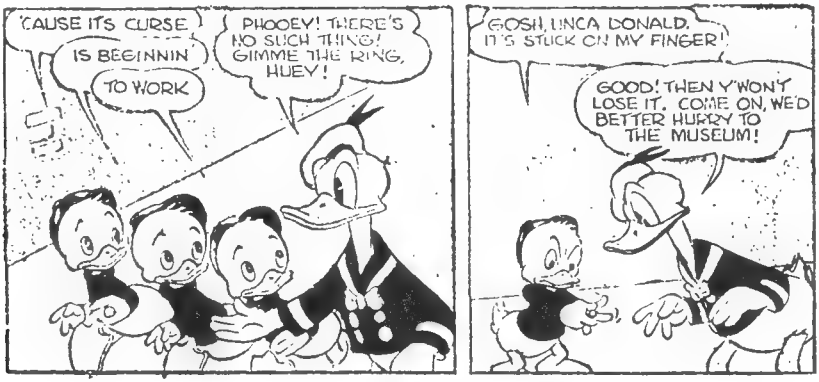
'CAUSE IT'S CURSE
IS BEGINNIN'
TO WORK
PHOOEY! THERE'S NO SUCH THING! GIMME THE RING, HUEY!
GOSH, UNCA DONALD, IT'S STUCK ON MY FINGER!
GOOD! THEN Y'WON'T LOSE IT. COME ON, WE'D BETTER HURRY TO THE MUSEUM!

The Mummy's Ring fra 1943, tegnet av Carl Barks. Den gangen hadde Ole, Dole og Doffen runde kinn, og Donald hadde fire knapper i matrosjakka.

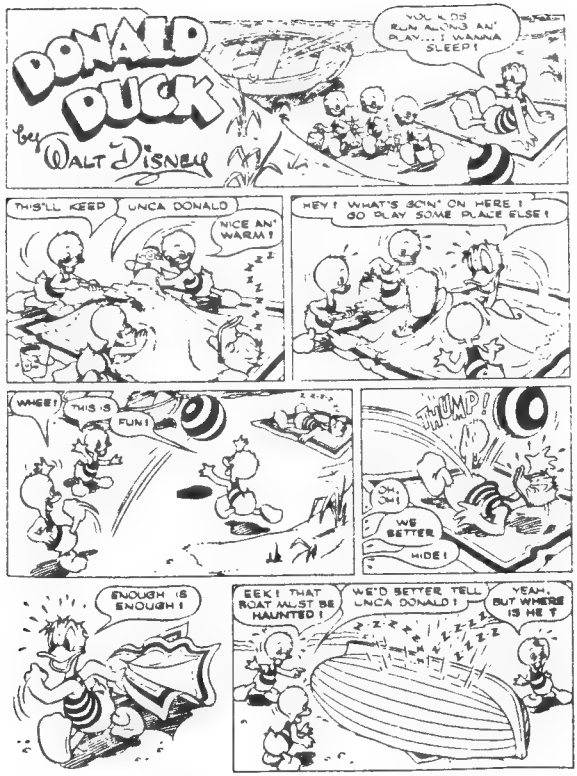
DONALD DUCK
by WALT DISNEY
YOU KIDS RUN ALONG AN' PLAY... I WANNA SLEEP!
THIS'LL KEEP UNCA DONALD NICE AN' WARM!
HEY! WHAT'S GOIN' ON HERE! GO PLAY SOME PLACE ELSE!
WHEE! THIS IS FUN!
THUMP!
OH, OH! WE BETTER HIDE!
ENOUGH IS ENOUGH!
EEK! THAT BOAT MUST BE HAUNTED!
WE'D BETTER TELL UNCA DONALD!
YEAH, BUT WHERE IS HE?

Paul Murry er mest kjent for sine mange gode Mikke Mus-historier, men han har også tegnet Donald.

til Colorado for å finne Cibolas syv byer, som Coronado påsto å ha funnet i det 17. århundre. Dessuten lot Barks ham følge Jason, Medea og argonautene til den sagnomsuste byen Kolchis, innerst i Svartehavet, som ifølge den greske mytologien skulle skjule et geiteskinn i ekte gull. Han lot ham dra til Grønland for å redde Anton, til Norge for å hjelpe onkel Skrue å finne igjen kombinasjonen til pengebingen sin, til India for å ende opp som maharajah, til Afrika for å kvitte seg med en voodooforbannelse, til Persia, Skottland, Egypt, Alaska, Peru, Venezuela, det sunke Atlantis, og til fantasisteder som Tra-la-la. Hindu Kush-fjellene huset en gang i tiden en avskyelig snømann, mens en amerikansk ikke navngitt elv rommet en grusom sjøorm.

Som jeg nevnte forandret han karakter med tiden. Temperamentet var alltid der og eksploderte titt og ofte ved gitte anledninger. Den som hyppigst fikk føling med disse, var naboen Jones. Selv var han ikke mors beste barn, og det ville jo vært komplett vanvittig om han og Donald skulle forbli naboer. Det varte da heller ikke lenge, og Jones flyttet i stillhet på midten av 40-tallet. Pussig, til ham å være. Men Donald tok med seg temperamentet sitt, selvom han roet seg veldig med årene.

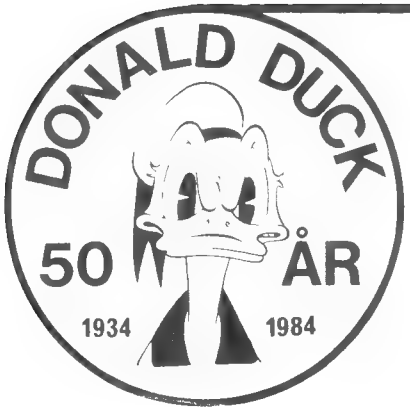

Ole, Dole og Doffen har også utviklet seg kraftig. Fra å være kun rampunger, lærte de seg etterhvert folkeskikk de også. Speideren hjalp dem betraktelig med det — Hakkespettene. Der lærte de adskillig mer enn noen noengang kan drømme om å lære på skolen. Og det de ikke kunne selv var alltids å finne i Hakkespettboka. Den utdannelsen gjorde dem intellektuelt mye sterkere enn Donald, og Donald, som har vært arbeider i alle år, måtte til slutt se seg slått, noe som ofte resulterte i at han søkte hjelp hos guttene. Det er pussig det med Ole, Dole og Doffens lærenemhet i speideren, for på skolen prøvde de bare å sluntre unna. Vel, kunnskapene fikk de jo allikevel. Og forholdet mellom dem og Donald ble på mange måter forbedret med denne fordelingen, for der guttene hadde den kunnskapsmessige bakgrunnen, hadde Donald iver, pågangsmot og arbeidslyst (ikke bestandig, altså!)

Og denne tendensen har Barks fulgt opp igjennom årene. Å, ja, Donald var ikke *så* dum. Han fikk da uten problemer tatt sertifikatet, og Barks utstyrte ham med en liten åpen — er det Renault? — med registreringsnummer 313. (Hvilke prøvelser den bilen har måttet gjennomgå er ufattelige).

I de senere årene har Donald mentalt sett blitt redusert. Hans fysikk tyder på ingen måte på forfall, snarere tvert imot, men han får liksom ikke de rette oppgavene å løse lenger. Tenk om en manusforfatter for eksempel ville ta ham med opp i de forrevne Sunnmørs-fjellene, på jakt etter .....ja, hvorfor ikke trekant-egg? Hva jeg ønsker å si er at det fremdeles er så mange muligheter med Donald. Gi ham en sjanse — det vil si, gi ham en god manusforfatter, og gi ham en god tegner, så vil han nok vise hva han er god for.

Det er etter hvert blitt mange bøker og fanziner om Donald og de andre Disney-figurene. Her er et lite utvalg.

Blant de yngre tegnerne som har arbeidet for å gi Donald en renessanse i senere år, er nederlenderen Daan Jippes. Han har blant annet gjort seg bemerket som omslagsillustratør.

50 ÅR

Den 9. juni 1984 er Donald Duck 50 år. Tilbakeblikket på den perioden er vemodig, til tross for at jeg personlig bare har opplevd 3/5-parter. Jeg er glad for at Donald har fått oppleve denne dagen, og ikke minst er jeg glad for at Clarence Nash, Carl Barks og Jack Hannah har fått være med på den. Desto sørgeligere er det at Walt Disney, som døde i 1966 ikke fikk oppleve dagen, han fikk ikke engang være med på Mikkes 50-årsdag. Heller ikke Al Taliaferro eller Bob Karp fikk det, og jeg vil benytte anledningen på en stor dag til å sende varme tanker til alle dem som har gått bort, og som har bidratt til å gjøre nettopp denne dagen så spesiell.

Ytterst gledelig er det at Clarence Nash nettopp i år, i Donalds 50. og sitt eget 80. år ble tildelt en spesiell Oscar under utdelingen i Los Angeles i april. La oss håpe denne Oscar-statuetten skal bidra til en ny Donald-renessanse. Det er ikke tvil om at vi alle trenger en Donald Duck iblant oss.

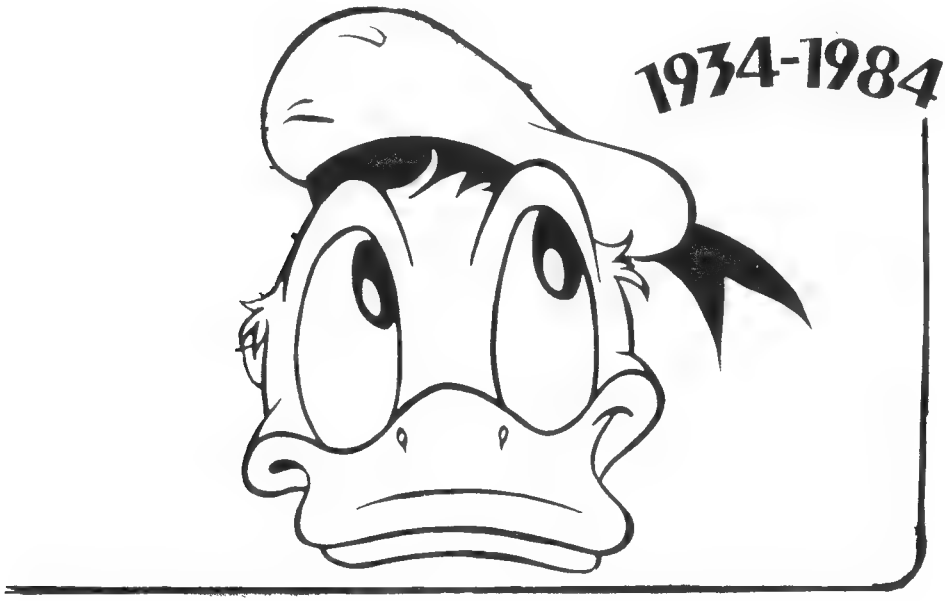

DISNEY Studios i dag

Ved Donalds 50-årsdag kan det være interessant å se litt på hvordan det står til med Disney-konsernet, som nærmer seg de 60, og som snart har overlevd sin grunnlegger med 20 år. Walt Disney Productions startet som et lite tegnefilmstudio, ganske eksperimentelt for sin tid. Tegneseriene kom også tidlig inn i bildet; allerede i 1930 begynte avisserien om Mikke Mus. Men hvordan er situasjonen i dag?

Ad veier som er så krongete at selv ikke redaktøren har den fulle oversikt over dem, har Tekst & Tegning fått tak i et eksemplar av Disneykonsernets årsberetning for 1983. Den gir et interessant bilde av hva som i dag er viktig og mindre viktig for denne kapitalgiganten. Beretningen gir også de sentrale tall fra konsernets regnskap.

Det viser seg at filmproduksjonen svarer for en synkende andel av omsetningen til Walt Disney Productions. Inntektene fra filmene gikk kraftig ned fra 1982 til 1983. Samtidig økte imidlertid salget av videokassetter for hjemmemarkedet, og Disney har slått til med egen TV-kanal (betalings-TV).

Men det man virkelig konsentrerer seg om i våre dager, er det som i regnskapet er ført under rubrikken "Entertainment and Recreation", og som står for 80% av de samlede inntekter i fjor. Den største begivenheten i 1983 var åpningen av Epcot-senteret, som vi tidligere har omtalt i Tekst & Tegning. I årsrapportens delvis blomstrende språk karakteriseres Epcot som "one of the World's great attractions", og Ronald Reagan, som Walt Disney nådde atskillig sympati for, er av dem som har besøkt senteret. Epcot har skaffet en betydelig økning av inntektene, men det ligger også **store** investeringer bak. Senteret utvides stadig, og blant annet planlegges det en skandinavisk paviljong, finansiert av norsk kapital.

Vi ser at Disneys spesialitet etter hvert er blitt underholdning i den virkelig store stil: fornøyelsesparker av et slikt format at selve ordet "park" virker for smått. Epcot er bare ett eksempel. Et annet eksempel finner vi i det nye Disneyland som åpnet 10. april i fjor - i Tokyo. Det foreligger også planer om å

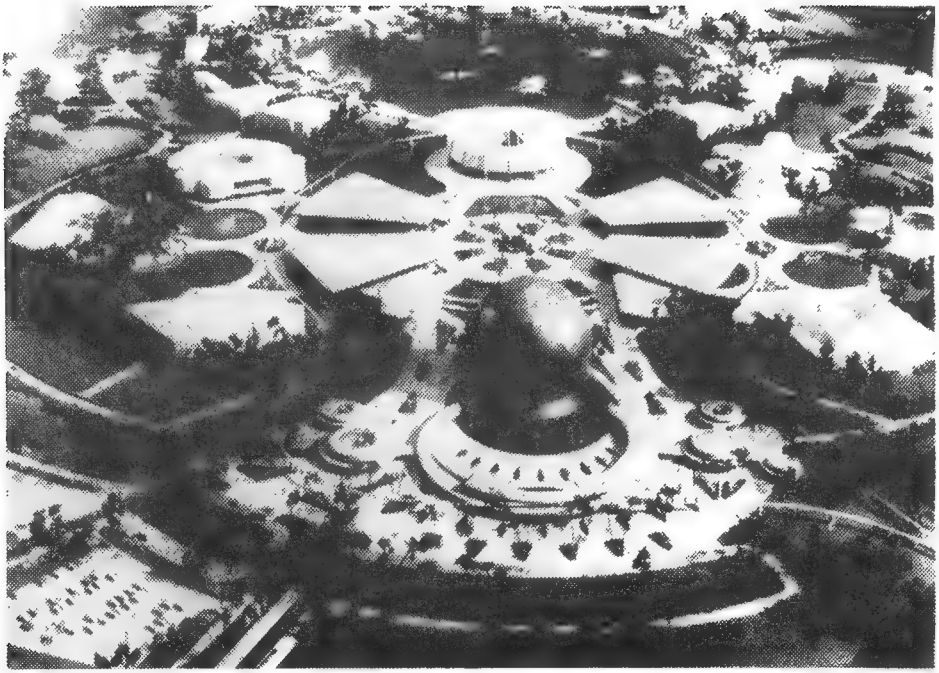

En modell av Walt Disneys Epcot Center

utvide det "gamle" Disneyland i California. Disney har vokst fra et filmselskap til en underholdningsfabrikk.

Konsernets totale inntekter i 1983 var 1307 millioner dollar, hvorav 1031 millioner på "Entertainment and Recreation" og bare 165 millioner på film. Tallene for 1982 var henholdsvis 1030, 726 og 202 millioner dollar. Altså en klar økning i inntektene, takket være utvidelsene på fornøyelsesparksektoren. Overskuddet gikk imidlertid ned fra 100 millioner dollar i 1982 til 93 millioner i 1983. Årsaken til dette var at utgiftene økte enda mer enn inntektene, dette på grunn av de store investeringene. Og filminntektene går altså ned.

Men det skjer da noe på filmfronten også. Neste lange tegnefilm, The Black Cauldron, er i arbeid og ventes ferdig i 1985. Den følges av Basil of Baker Street, som trolig får premiere i 1987. Og heller ikke tegneseriene er helt glemt i årsberetningen. Men nevner Carl Barks Library, en 30 binds bokserie

med hele Barks' produksjon. Disneys folk har tydeligvis funnet ut at det ikke lenger lønner seg å hemmeligholde Barks' navn.

Men det er klart at Walt Disney Productions i dag ikke er hva vi utenfor USA først og fremst forbinder med Disney. Disney er blitt et storkönsern hvor film-produksjon, som opprinnelig var det viktigste, og som har gjort Disneys navn kjent over hele verden, er en biting. Tegneseriene er enda mindre viktig, og det er en kjent sak at salget av Disney-serier på hjemmemarkedet i USA har vært lavt i mange år. Vi får bare håpe at lønnsomhetsbetraktninger ikke på lang sikt vil føre til at fornøyelsesparkene blir den eneste virksomhet for Disney-konsernet. Et foruroligende tegn kan det kanskje være at Disney altså for første gang har eksportert en fornøyelsespark. Og Disneyland i Tokyo ser ut til å kunne slå alle rekorder når det gjelder besøkstall for Disneys parker.

Jon Gisle

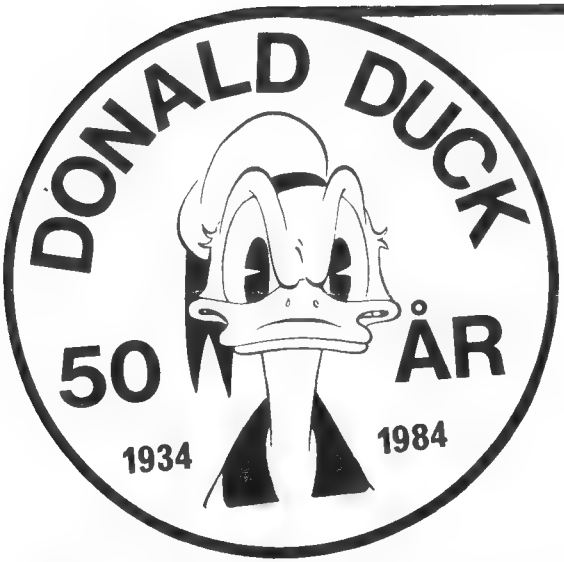

Donalds 50-årsdag den 9. juni ble feiret med brask og bram av utgivere, presse og fans. I USA startet arrangementene allerede i slutten av mai. Her hjemme utga Hjemmet en gedigen bok med klassiske Carl Barks-serier av høy kvalitet, og med forord av selveste - nåja. NRK Fjernsynet sendt - formodentlig for første og siste gang - Donald-innslag i Dagsrevyen, og radioens Program 2 intervjuet donaldistiske augurer og kjendiser, blant annet ingen ringere enn - vel. Pressen fulgte opp, og Dagbladet hyllet endog Carl Barks på kronikkplass.

I Lørenskoghallen feiret den tallrike norske donaldistbevegelse dagen i regi av To Røde og Astrid Mark. Hele 10 brave menn og to forskremte kvinner var samlet for å høre To Rødes opplesning av sin egen artikkel fra dette nummer av Tekst & Tegning. (Noen av de tilstedeværende telte kanskje bare 9 menn. Dette kan skyldes: a. alkohol, b. at de glemte å telle med seg selv, eller c. at John Grizzly syns så dårlig. Men han var der.)

Og på toppen av det hele har Hjemmet lansert den første Donald-utgivelse på nynorsk. Regnguden frå Uxmal heter den, og er en tyskprodusert historie som absolutt er god, ikke minst til å være en helt ny serie. Tegneren - hvem det nå er - er tydelig Barks-inspirert. Og for ordens skyld: Det fins også en bokmålsutgave.

Forts. s. 33

En kunstart som

styrker identiteten

Denne artikkelen er hentet fra Vi i Norden (organ for Föreningarna Nordens Förbund) nr. 4/1981. Heikki Jokinen er formann i Finlands Serieförening.

SVERIGE:
MONOPOLISERT MARKED

Statsstøtten som jeg nevnte forrige gang, har ført til en klar høyning av nivået på tegneseriemarkedet i Sverige. Statsstøtten har gjort det mulig å selge' svenskproduserte alsum til samme pris som de importerte. Av og til er de svenske albumene til og med billigere.

I årenes løp har Semic blitt et mer og mer sentralt navn innen bransjen. Dette forlaget ble grunnlagt i slutten av 40-årene med tilknytning til Bonnierkonsernet. Semic het den gangen Serieförlaget. På samme tid ble det såkalte Centerförlaget grunnlagt. I 1969 ble dette fu-

sjonert med Semic. I begynnelsen av 70-årene kom en ny konkurrent, det amerikanske Williams.Men det ble i 1975 solgt til Åhlen & Åkerlund, som også hører til Bonnier-konsernet. Bonniers Juniorböcker, som gir ut Lucky Luke, hører også til konsernet.

På slutten av 70-tallet dominerte Semic markedet for seriehefter i Sverige, men nummer 1 på albummarkedet var det danske Carlsen/ if, som fins i Sverige, Danmark og Vest-Tyskland.

Om tegneserier i de nordiske land

Av Heikki Jokinen

2

I 1980 kjøpte Semic Carlsen. Semic eier også halvparten av det danske <Interpresse, og det har datterselskap i Norge og Finland. Med andre ord er det svenske tegneseriemarkedet nesten helt dominert av ett eneste forlag, som også har store markedsandeler i de andre nordiske landene.

Blant de klassiske svenske tegneseriene kan nevnes Elov Perssons Kronblom, som startet i 1927, og Rudolf Petersons 91:an, som begynte i 1932. Begge har fremdeles sine egne hefter, og 91:an er utgangspunktet for den norske Stomperud. Tidenes mest utbredte svenske tegneserie er Oscar Jacobssons Adamson, som ble laget i perioden 1920-1945.

Det nye oppsvinget for svenske tegneserier tok til i 1967, da Jan Lööf skapte Felix, Sveriges svar på Tintin. Jan Lööf er også kjent for Bellman, en skildring av det svenske folkhemmet som gikk i bladet Folket i Bild/Kulturfront. Jan Lööf er også mannen bak Ville, hvor han underkaster det svenske samfunnet ironisk granskning. Serien vakte ekstra oppmerksomhet en gang Lööf lot kong' Carl Gustaf og statsminister Olof Palme opptre i den. Palme ble sint og sa opp abonnementet på det bladet som brakte serien. Kongen syntes derimot at episoden bare var morsom.

I 1968 ble Seriefrämjandet stiftet, Nordens uten sammenligning største forening for tegneserieentusiaster. Seriefrämjandet gir ut bladet Bild & Bubbla seks ganger i året.

EN STUND SENARE..
TJÄNARE GRABBAR! KAN NI TÄNKA ER ATT DOM VILL HA EN GAMMAL GUBBE SOM JAG TILL SERIEFIGUR!!?
FYFAN FÖR SERIER! TACKA VET JAG KAFKA OCH PÅR LAGERKVIST!
SERIEFIGUR?? JAG KÄNNER MIG LITE UNDERLIG TILL MODS...

Slik gjorde antihelten Bellman sin entré i Folket i Bild/Kulturfront nr. 1/1972.

FINLAND:
HVEM ER UTGIVERNE?

I Finland er det et problem at kvalitetsalbumene blir utgitt av de store forlagenbe

forlagene. De betrakter serier som et produkt det gjelder å få mest mulig fortjeneste ut av. I kulturens navn kan forlagene gi ut for eksempel diktsamlinger som går med tap, men tegneseriene må alltid gi overskudd, og helst mer enn bøker.

De finske tegneseriene har dårlige vilkår. Gode tegnere fins, men de har ingen muligheter til å få publisert det de lager. Magasinet Sarjis, som kom ut i 1972-74, trykket bare innenlandske serier. Mange dyktige tegnere ble kjent på den måten, bl.a. Tarmo Koivisto, Kari Leppänen, Veli-Pekka Alare, Martti Sirola og Hannu Kukkanen. På slutten av 70-tallet ble det slutt på publiseringsmulighetene igjen, men i løpet av de siste årene harlokale tegneserieforeninger gitt muligheter for enkelte tegnere. I Seinäjoki utkommer bladet Kannus, i Uleåborg Kupla og i Tammerfors Sarjari. Dette er helt ikke-kommersiell virksomhet, og tegnerne kan derfor ikke leve av det de lager. I Finland er det bare noen ganske få som lever av å tegne serier, og av disse jobber to for det svenske Semic, nemlig Veikko Savo-

Fra Tarmo Koivistos allegoriske skildring Palnu Alkuun (Tilbake til opprinnelsen).

lainen og >Kari Leppänen.

Finland har bare én profesjonell tegner som arbeider for dagsavisene, nemlig Jorma Pitkänen. Han er meget produktiv, og hans serie Näkymätön Viänänen går i flere aviser.

Den kanskje beste finske tegneserien i dag er Tarmo Koivistos Mämmilä, en skildring av en liten landsby.

Martti Sirolas Bemböleborna bygger på gamle folkelige skildringer. I 1981 ble den utgitt av Carlsen i Sverige og Tyskland. Det var første gang på mange år at en finsk serie fikk en slik spredning.

Men den mest suksessrike finske tegneserie gjennom alle tider er Tove og Lars Janssons Mumin (Mummitrollet). Den ble laget i årene 1954-1975, og på det meste ble den trykket i mer enn 50 aviser i omkring 40 land. Denne eventyrserien appellerer både til

Forts. s. 34

Fra Näläkämäk av Jorma Pitkänen. Näläkämäk er en fraflyttingsbygd dypt inne i de finske skogene. Herfra går flyttelass etter flyttelass til Sverige; til og med kommuneadministrasjonen har havnet i Stockholm.

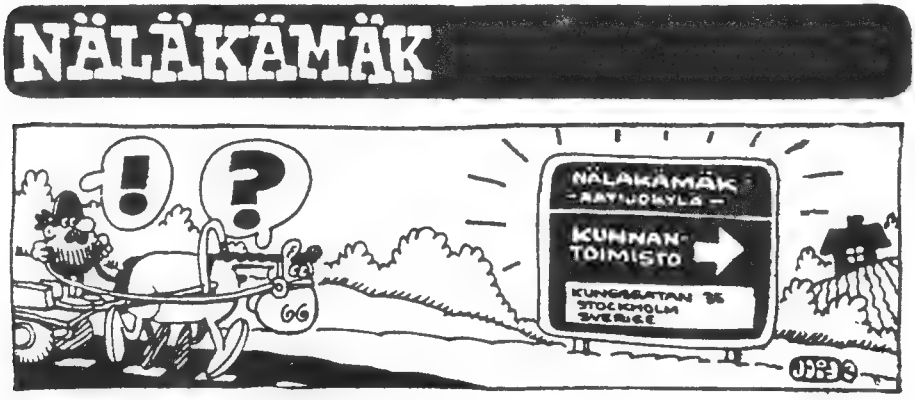

HAR DU LYST TIL Å LAGE TEGNESERIER?

AV ANDERS SMERUD – DEL VII

KOMPOSISJON, DEL II

Hva er god komposisjon? Det finnes regler og retningslinjer for nesten alle tenkelige forhold innen billedkomposisjon. Hva som er riktig eller galt, viktig eller mindre viktig, varierer med øynene som ser.

Det kan være nyttig å sette seg inn i en del av det som er skrevet om emnet, men en serietegner må ikke fortape seg i detaljer. Han må først og fremst skaffe seg oversikt, og så får detaljkunnskapene komme etter hvert.

I forrige artikkel tok vi utgangspunkt i enkel frihåndstegning. Enkelhet er et gjennomgående trekk i tegneserier, og det er slett ikke ensbetydende med naivt innhold og dårlig kvalitet. Det kan ligge en lang utvikling og mye arbeid og tankevirksomhet bak serier som har en enkel utforming.

Utformingen avhenger selvfølgelig av hva for type serie vi har med å gjøre, men gjenomgående gjelder det at det som er viktig for handlingen framheves, mens uvesentlige detaljer utelates.

Enkelte eventyrserier som «Prins Valiant» og de senere album av «Løytnant Blueberry», kommer i en egen kategori i så måte. Her legges det stor vekt på miljøskildring gjennom historisk riktige detaljer. Bildene gir et nokså overdådig inntrykk, og komposisjon og layout er grundig gjennomarbeidet. Slike detaljrike serier er interessante å studere, men hvis en nybegynner prøver å lage noe lignende vil han lett miste oversikten.

La oss foreløpig holde oss til det enkle, og se på komposisjonen i fig. 1a, der tilfeldigheter har spilt tegneren et par puss. Vi vet at flyet passerer langt bak og høyt over gutten, men her ser det jo ut som han får flyet i hodet! Vi blir også forvirret av linjen som danner skogkanten, fordi den fortsetter direkte over i guttens jakkekant på én side, og nedre kant av en husvegg på den andre.

Dette eksemplet er satt på spissen, men hvis du tegner en del, har du sikkert opplevd problement. Det er ikke alltid lett å oppdage slike tilfeldigheter under arbeidets gang, men er du oppmerksom, kan du som regel rette opp forholdet ved enkle endringer. (Se fig 1b.) Fig 1c og d visersituasjonen i stilisert form.

Linjer og elementer i et bilde leder blikket vårt omkring på ulike måter, alt etter hvordan de plasseres. En tegner kan komponere sine bilder slik at han bevisst leder leserens blikk i et bestemt«mønster». Han kan faktisk også regulere lesetempoet til en viss grad ved å lede blikket fort gjennom enkelte bilder, for så å legge inn mange linjer og elementer i et bilde der han vil at leseren skal ta det rolig (fig. 2). God layout skal også virke slik at serien kan leses på en uanstrengt måte og uten at leseren blir forvirret, eller går glipp av viktige poeng.

I neste eksempel har vi for oss et motiv som gir et kjedelig og ensformig inntrykk (fig. 3a). De horisontale linjene dominerer bildet. Det har sterk «slagside» mot venstre, og linjeføringen leder blikket ut av bildet.

La oss sammenligne dette bildet med et som inneholder de samme elementene, men som i tillegg har det som skal til for å skape balanse og harmoni (fig. 3b). Ved å tegne inn en strand som går innover i bildet, skaper vi et bedre perspektiv, samtidig som vi

Figur 1.

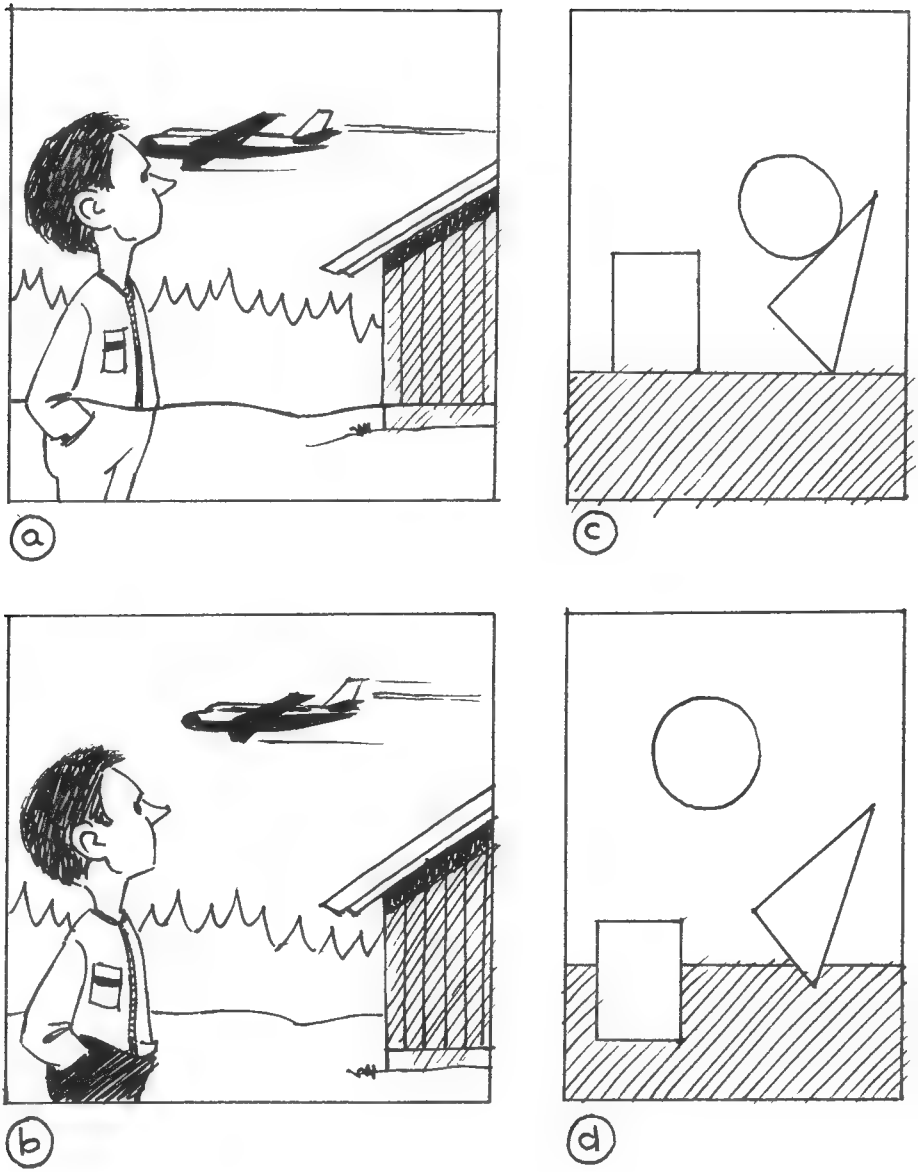

Figur 2.

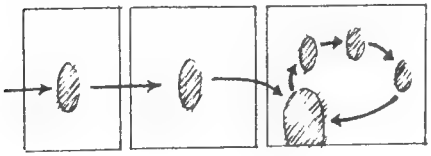

får en motvekt mot de horisontale linjene. En seilbåt «skjærer over» linjene som fører blikket ut av bildet til høyre. Vi tegner inn et hus, noen mennesker på stranda, et par busker og noen fugler.

Nå har vi en kombinasjon av vertikale, horisontale og skrå linjer, som danner et harmonisk hele. De forskjellige elementene skaper balanse i bildet og gir det liv.

Plassering av teksten og utforming av boblene må betraktes som en del av komposisjon/layout. Vi har tidligere sett på forholdet tekst/boble, men boblen har flere funksjoner enn å romme tekst. Den skal falle naturlig inn i serien og ikke bli for dominerende.

Boblene skal tilpasses serien på samme måte som musikk tilpasses en spillefilm; som et understrekende og forsterkende element. Derfor bør du også finne fram til den bobletypen som passer best til seriens innhold. Den enkleste framgangsmåten er å studere andre serier, men med litt fantasi kan du sikkert gi boblene et personlig preg også.

En serietegning er fysisk begrenset av ruta og boblene. Av og til er det vanskelig å fylle enkelte ruter, mens andre kanskje blir for små eller har et format som ikke passer. La oss se på hvordan vi kan komme disse problemene til livs.

I en av de første artiklene lot vi «fyrstikk figurer» hjelpe oss til å foreta en foreløpig sideinndeling. Formålet var først og fremst å bestemme den ytre rammen for en serie, og danne et grunnlag for inndeling i sider og enkeltbilder. Sidene bør være nokså løselig skissert, for hvis du prøver å presse enkeltbildene inn i strengt fastlagte ruter, kan hele serien få et stivt og tvungent preg.

Mange tegnere foretrekker å tegne hvert enkelt bilde for seg først, og så sette dem sammen som et puslespill ved å kalkere dem over på originalsiden. Denne metoden

Figur 3.

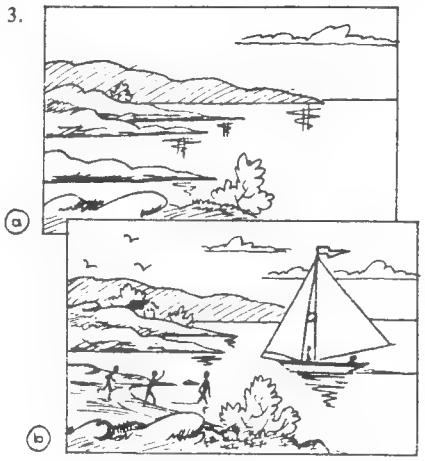

Figur 4.

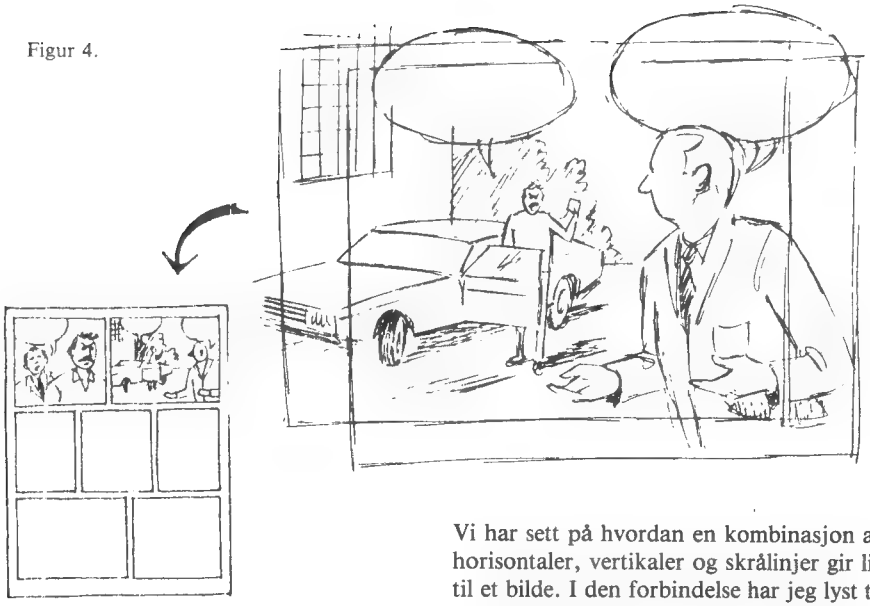

har mange fordeler: Du kan tegne det enkelte bilde noe større enn ruta det skal inn i. Du står da friere til å velge utsnitt og avskjæring, og du får en naturlig og fin avslutning mot billedkanten og mot boblene (fig. 4). Metoden gir gode muligheter for småjusteringer underveis, og du kan foreta «prøve-monteringer» før du bestemmer endelig layout.

Sjekk komposisjon og layout med jevne mellomrom ved å se på speilbildet av det du har tegnet. Det er en enkel og effektiv måte å oppdage feil og svakheter på.

Vi har sett på hvordan en kombinasjon av horisontaler, vertikaler og skrålinjer gir liv til et bilde. I den forbindelse har jeg lyst til å vise hvordan et system av skrålinjer kan brukes på en fantasifull måte for å skape inntrykk av bevegelse. Eksempelet (fig. 5) er hentet fra serien «Sporhundene» av Douglas/Burns. Her fungerer faktisk skrålinjene som virkemiddel, samtidig som de er en vesentlig del av komposisjonen.

Nå har vi vært gjennom mange momenter under temaet «komposisjon», og du har kanskje lyst til å prøve noe av det vi har sett på i praksis. Det er den beste måten å bli fortrolig med stoffet på.

Det er enda et par punkter igjen, som vi skal se på neste gang, og så avslutter vi med en oppsummering.

Figur 5.

INTERESSERT I GAMLE NUMRE AV

TEKST & TEGNING ?

Nedenfor er en liste over de gamle numre som fremdeles fins på lager. Grunnen til at lista begynner med nr. 8, er - som mange av dere vet - at de sju første numrene het Serieleseren og var utgitt av A/S Hjemmet. Enkelte lettere røykskadede eksemplarer av disse numrene fins også på lager.

Du bestiller ganske enkelt ved å skrive til Tekst & Tegnings adresse: Jon Gisle, Glückstads gate 5, 0170 Oslo 1. Ved bestilling på mer enn 25 kr. betaler vi portoen. Ved bestilling på mer enn 100 kr. ytes 15 % rabatt. Noen av numrene fins bare i begrenset opplag, så slå til NÅ!

Nr. 8: Intervju med André Franquin - Overtramp i Agent X9 - Marvel på norsk - Onkel Skrue og Pygméindianernes land. 36 s. Kr. 6.

Nr. 9: UTSOLGT

Nr. 10: Lucky Luke - Claus Deleuran - Kvinner i tegneserier - Danske alternativserier. 36 s. Kr. 6.

Nr. 11: Lucky Luke - Carl Barks' The Golden Fleecing - Sam's Strip - Tempo. 36 s. Kr. 6.

Nr. 12: UTSOLGT

Nr. 13: E.C. - Sam's Strip - Seriefokus - Neal Adams - Politiske danske tegneserier - Bernie Wrightson. 36 s. Kr. 7.

Nr. 14: Karikatur i fabeldyrserier - Charlie Brown - Sam's Strip - Reagan i Doonesbury. 32 s. Kr. 7.

Nr. 15: UTSOLGT

Nr. 16: The Wizard of ID (Tresk) - Snoopy - Intervju med Carl Barks - Disneyland. 36 s. Kr. 8.

Nr. 17/18: Amerikanske tegneserier - Intervju med Floyd Gottfredson - B.C. - The Spirit - Knøttene - Intervju med Morris - Howard The Duck. 60 s. Kr. 16.

Nr. 19: Hugo Pratt - Tor Ødemark møter Frankensteins monster og skremmer det vekk - Ken Alexander - Dick Moores og Gasoline Alley (intervju) - Dramaturgi. BOBBLA: Stomperud. 48 s. Kr. 13.

Nr. 20: Kurs i serietegning begynner - Dik Browne - Wallace Wood - Dramaturgi. BOBBLA: Lars Andreas Fiske - Norske tegneserier. 48 s. Kr. 13.

Nr. 21: Perspektivtegning - Bil Keane - Dramaturgi. BOBBLA: Han Ola og han Per - Vold i tegneserier. 48 s. Kr. 13.

Nr. 22: Hal Foster - Figurtegning - Bill Gaines og E.C. - Serier i norske aviser. BOBBLA: Arne Wold - Seidel og Tobram. 48 s. Kr. 14.

Nr. 23/24: Hergé og Tintin - Tegnefilmsymposium i Stockholm - Intervju med Bill Gaines - Virkemidler i tegneserier - Intervju med Stan Lynde. BOBBLA: Konk - Hvordan får man trykket seriene sine? - Stomperus. 84 s. Kr. 25.

Nr. 25: Jack Kamen - Virkemidler i tegneserier - Russel Manning - Max. BOBBLA: Olsenbanden - Smørbukk. 48 s. Kr. 14.

Nr. 26: Eldon Dedini - Bildekomposisjon - Creepshow - Nordiske tegneserier. BOBBLA: Tegneserieteorier - Anmeldelser. 48 s. Kr. 15.

ADRESSE: TOR ØDEMARK,
SKÅRER TERRASSE 23, 1473 SKÅRER.

EN SERIE OM SERIER!

Tegneserier er en av de mest utbredte typer lesestoff i de vestlige land Til tross for dette er kunnskapene om dette mediet svært mangelfulle

EN SERIE OM SERIER som nå utgis er et forsøk på å rette på dette For første gang får man nå på norsk en bokserie som behandler tegneserier på samme kritiske måte som er vanlig for andre media og kunst arter. Hver utgave tar opp et bestemt tema – for eksempel en tidsperiode eller en genre. Alt er skikkelig presentert og analysert av Horst Schroder Hver bok har en fyldig bibliografi over originalpublisering og norsk eller skandinavisk utgivelse, samt god litteraturoversikt for de som måtte ønske å lese mer om bestemte temaer

DE FØRSTE TEGNESERIENE tar for seg serienes fremvekst i amerikanske aviser og skildrer utviklingen fram til de første eventyrseriene ved begynnelsen av 1930-årene Her vil vi finne mange kjente og kjære figurer, men også mer kunstneriske og eksperimentelle serier

FREMTIDEN I SERIERUTER handler om kjente science fiction-serier, men også nye, spesielle serier, hvor form og innhold avviker sterkt fra de gamle avisseriene, tas opp til behandling. Spesielt fremstående tegnere er viet egne kapitler.

HORST SCHRÖDER (f. 1943) er internasjonal kjent som tegneserieekspert, og har bl.a. er doktorgrad i amerikansk litteraturvitenskap og mange års erfaring som kulturskribent og kritiker.

Kr. 84,- pr. bok

semic/NORDISK FORLAG AS

BESTILLINGSKUPONG KR 84,- pr bok

Vennligst send meg følgende bok snarest

EN SERIE OM SERIER av Horst Schroder

- ☐ 1 De første tegneseriene
- ☐ 2 Fremtiden i serieruter

Jeg ønsker å betale på følgende måte

- ☐ Beløpet blir innbetalt på postanvisning og jeg får bøkene fritt tilsendt
- ☐ Bøkene blir sendt meg i oppkrav og porto og oppkravsgebyr kommer i tillegg

Navn . . . . . .

Adr . . . . . .

Poststed . . . . . .

Kupongen sendes SEMIC/Nordisk Forlag A S, Postboks 4, 1601 Fredrikstad

CLIFF NORDBERG

Tor Ødemark

Det er nok ikke mange av leserne som kjenner navnet Cliff Nordberg. Da må man være spesielt interessert i animasjon og tegnefilmer. Men han var en av Disneys beste, og kanskje en av verdens beste, animatorer. En av hans kolleger, Erik Larson, sa om Cliff Nordberg at han var «an animator's animator».

Cliff begynte sin karriere hos Walt Disney i 1938, etter å dratt fra Utah for å gå på kunstakademi i Los Angeles. Han begynte som inbetweener på **Snehvit** og arbeidet seg hele den lange veien til animator. Etter denne første filmen gikk han over til kortfilmer med Langbein i den såkalte «Goof Unit».

Den første helaftens filmen han jobbet med som animator var **Song of the South**, og fra da av kan man finne navnet hans på nesten alle filmene helt opp til **The Fox and the Hound**.

Men det var ikke kvantiteten av Nordbergs produksjon som var det vesentlige, men kvaliteten. Cliff Nordbergs assistent gjennom de siste 12 år, Leroy Cross, sa: «Han var i stand til å gi figurene sine sånn vitalitet. Han kunne **virkelig** få dem til å bevege seg. Jeg tror det går an å si at han tegnet dem slik at de beveget seg sånn som han selv gjorde — alltid energisk.» Art Stevens og Ted Bergman sa det samme.

Cliffs beste scener er det vanskelig å plukke ut, men musene i **Askepott**, Lady Cluck fra **Robin Hood** og Tigger i **Winnie the Pooh** regnes som hans beste figurer. Han var aldri fornøyd med sine egne arbeider; han etterstrebet alltid å gjøre ting bedre. Grunnen var at han ville gå utover den effekten animasjon hadde, for å få vite hvorfor det fungerte.

Det er nå fire år siden Cliff Nordberg døde, rett før jul i 1979. Men hans arbeider vil bli husket; av noen som vet og kjenner hans navn, og av utallige som ser filmene han har animert, og som vil huske **den** scenen i filmen, for **den** var virkelig morsom.

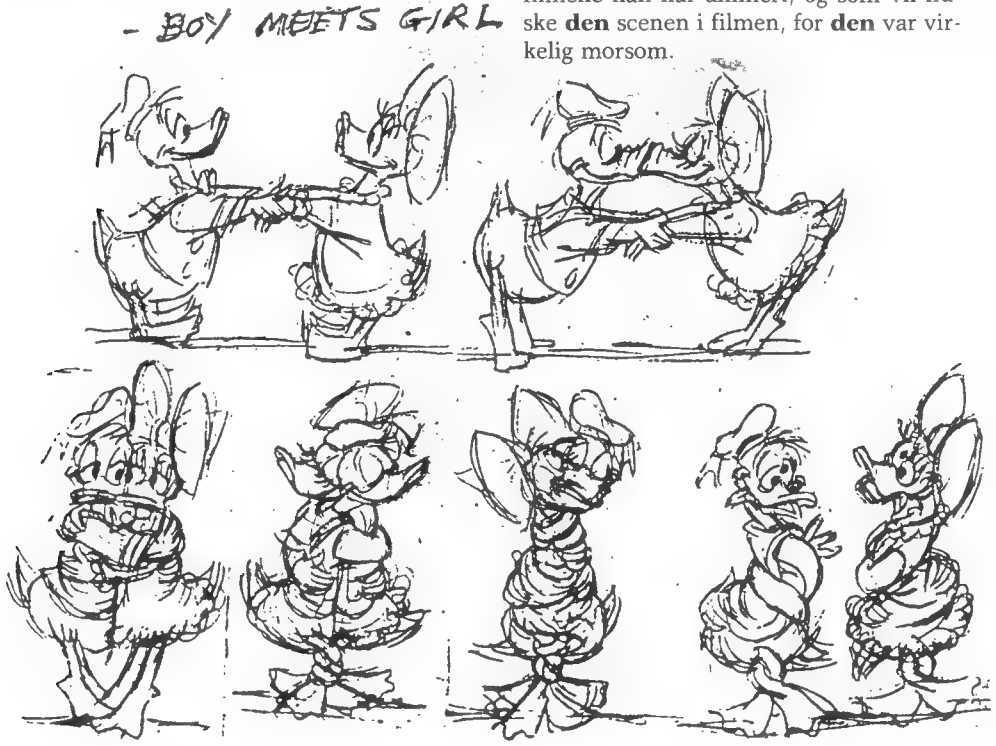

Forts. fra s.19

Selvfølgelig ble dagen markert også i selve Donald Duck & Co., - riktignok et par uker for sent. Nr. 26 i år var et såkalt "Gullkantet jubileumsnummer", hvor man i tillegg til det ordinære heftet fikk et 16 siders tillegg - et blad i bøladet, faktisk - med Barks-historier. Rosinen i pølse var den De vet fra 1948-49 hvor Donald skal kureres for sine mareritt. Historien har tidligere ikke vært publisert på norsk.

Selve ukebladet Hjemmet slo samtidig til med en smule Donald-stoff. Fire kjendiser ble intetsigende intervjuet om sitt eget og sine barns forhold til Donald, og så hadde man dyrt kjøpt en artikkel om jubilanten av selveste - vel, der har vi det igjen.

På toppen av det hele går det rykter om at Donaldisten skal begynne å komme ut ugjen. Hipp Hurra!

Jon Gisle

SELGES HØYSTBYDENDE:—

TEGNESERIER—NORGE
NORSK FOLKELESNING

COMICS—U.S.A.
FANTASTISK LITTERATUR

Donald Duck & Co., Daffy, Tempo, Helgenen●
DETEKTIV magasinet (etterkrigs), Konk●
The Shadow, Golden Comics Digest, The
Spirit, MAD, Kvalitets-fanzines●
Arkham House, Mycroft Et Moran, Carcosa●

etc.!!!

Send frankert (Kr. 3.00) svarkonvolutt (B5) til
Ivar D. Knudsen ■ Sofienberggt. 59 B ■ 0563
OSLO 5, og motta 36-siders katalog.

PEANUTS

DONALD DUCK IS FIFTY YEARS OLD? THAT'S PRETTY OLD FOR A DUCK...
7-10
DO I KNOW HIM? NO, I DON'T KNOW HIM
I SAW HIM ONCE, THOUGH, WHEN I WAS OUT IN CALIFORNIA...
© 1984 United Feature Syndicate, Inc
I SAID, "HI, DON!" BUT HE DIDN'T ANSWER...
SCHULZ

Forts. fra s. 23

voksne og barn.

Finland har siden 1971 hatt hatt sin tegneserieforening, som gir ut Sarjainfo, det eneste finske tidsskrift på dette området.

HVORDAN STYRKE IDENTITETEN?

Hvorfor trenger vi innenlandske og nordiske tegneserieblader? Fordi vi trenger, også på dette området, kultur som står oss nær. En serie som skildrer kjente miljøer og kjente fenomener, bidrar til å styrke identiteten. Våre egne tegnere kan bedre enn andre skildre den verden som omgir oss, for de kjenner våre tradisjoner og vet hva vi ler av.

Det er viktig å huske at tegneserier er en moderne uttrykksform som man ikke kan komme utenom. Den trenger ikke alltid være bare underholdning. Den har store muligheter innenfor f.eks. politikk og undervisning, muligheter som stort sett ikke blir utnyttet.

Oversatt av Jon Gisle

Brevkasse

SVAR TIL JON GISLES TRAGISKE OMTALE AV MIN ARTIKKEL I T&T NR. 25

Jon Gisle skal visstnok engang ha uttalt at, «je ne suis pas donaldist». På bakgrunn av Jon Gisles forfatterskap må i sannhet dette sies å være uttrykk for en merkelig attitude til egne tanker fremsatt i skrift. Nå er dette muligens innenfor Herr Gisles personlige logiske konsistensavgrensning, men i det øyeblikk han appliserer sin høyst personlige schizofreni på andre enn seg selv, må han finne seg i å få høre det så ørene flagrer.....

Men altså; jeg tillater meg å minne Herr Gisle om at jeg i lengre tid har ført en kompromissløs kamp for Det Dansk-Norske Kansellisprog, og at jeg for dette arbeide eksempelvis er blitt tildelt utmerkelser som Norsk Målungdoms «Kuhornet» (1983) for mitt tekstbidrag til en resolusjon fra UUH.

Når jeg altså tar meg det bryderi det er å forfatte en eksklusiv artikkel for Donaldisten, så er dette selvfølgelig ikke i den hensikt å latterliggjøre det lille som fremdeles er i live av kansellistilen; DET ER SELVFØLGELIG FORDI JEG MENER DET JEG SKRIVER!!!!!

Dette er, som jeg nevner ovenfor, muligens grunnet Herr Gisles spesielle sans for selvfornektelse, men min artikkel var altså alvorlig ment!

Jeg begynner å undre på om Jon Gisle overhodet har lest min artikkel ut fra ønsket om å forstå hva jeg ville si????

Ingar Holst, MGDV

Sterkt. Meget sterkt.

Red

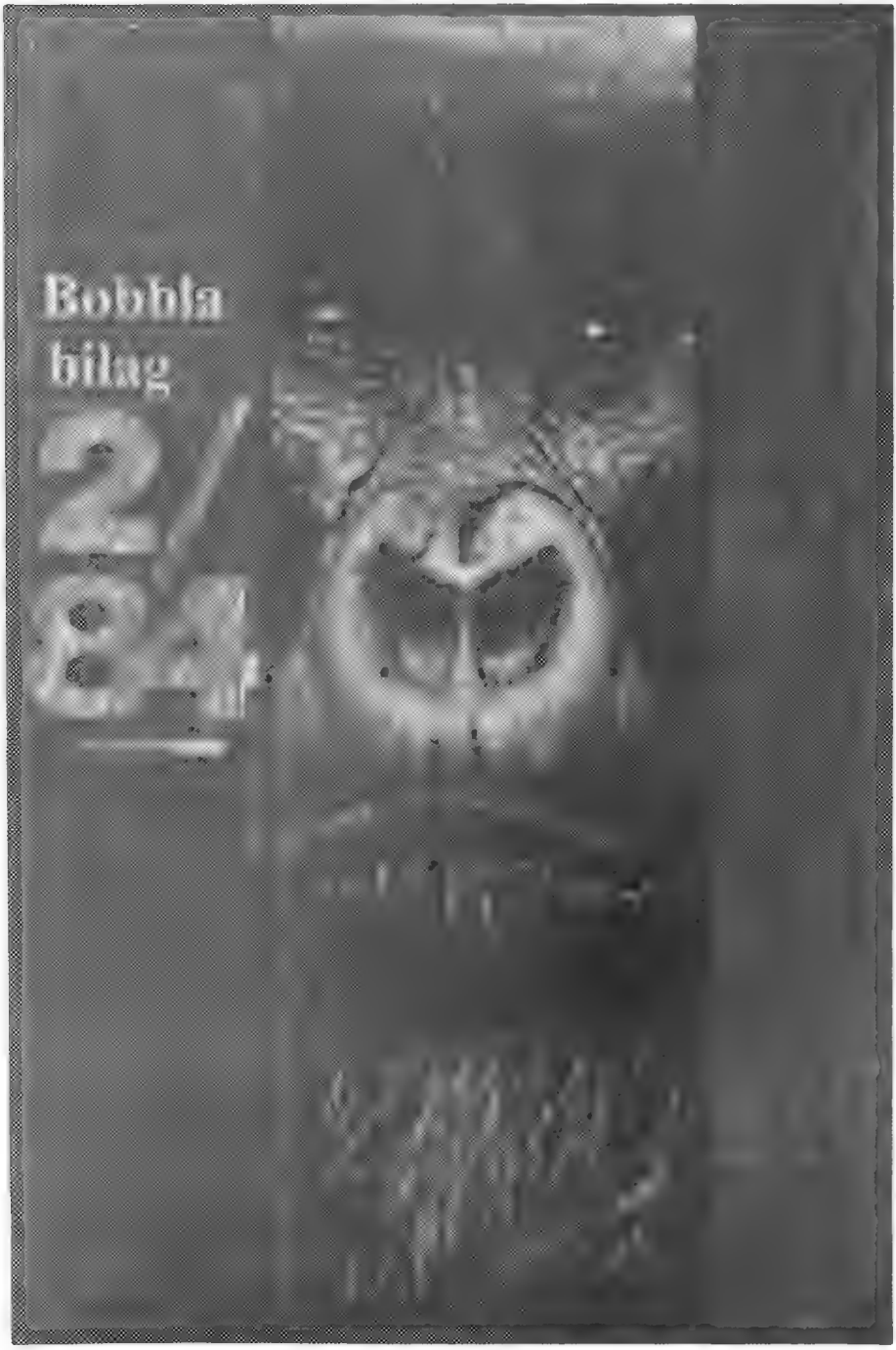
Bobbla
bilag

I begynnelsen av mai var det prisutdeling for barnelitteratur. En årlig foreteelse hvor staten med beskjeden hånd deler ut penger til forfattere, tegnere og oversettere. 25000 kroner deles ut til den beste barneboka for året, 13000 kroner får den beste tegneserien. Dette er vel ikke så veldig urettferdig?

Tja, det deles også ut en debutpris på 20000 kroner, en billedbokpris og en oversetterpris for beste oversatte barnebok. Disse tre bokprisene tilsammen utgjør 4 x summen til tegneserieskaperne.

I år var det tre: Tegneren Midthun og forfatterne Terje Nordberg og Dag Kolstad. De delte summen på 13000 kr., så hver av kunstnerne fikk ca. 1/12-del av hva bokkunstnerne fikk.

I talene som ble holdt, unngikk de fleste ordet tegneserie så godt de kunne. Utenom Vivi Lassen fra Statens forurensningstilsyn, leder for DRUFT. Hun holdt et kort og rosende innlegg om TRULS OG TRINE REDDER JULA, som tegneserie-prisen gikk til. DRUFT er jury for den delen av vår barnekultur som kalles norske tegneserier, og de skal dessuten passe på at det som tegnes og skrives i tegneseriene er i overensstemmelse med norsk lov. For eksempel legges det vekt på at rase- og kvinnediskriminering foregår i minst mulig grad.

For mange år siden, i 1971, påtalte faktisk DRUFT

et tilfelle av rasediskriminering i Donald Duck. Siden har DRUFT påtalt svært lite. Jeg vet det, for jeg har selv vært med i DRUFT i 13 år. De har kurser og møter med seriefor-

lagene av og til, hittil har det skjedd tre ganger siden 1975. ørsaken til at utvalget gjør så lite, er at de folkene som sitter der, vet lite om tegneserier. De får svært små bevilginger. DRUFT kunne drive langt større opplysningsvirksomhet enn det de gjør, de kunne presse forlagene langt mer og presse dem til å utgi bedre og flere norske ting. De kunne gå hardere ut mot de bevilgende myndigheter for å få støtte til serieutgivelser eller opprette stipendier til lovende tegnere. Oslo Tegneserie-Forum har hatt et fellesmøte med OTF nylig. Dette omtales annetsteds i bladet.

Ellers kan vi fortelle at SEMIC også i 1984 gir ut et hefte om TRULS OG TRINE. En ny OLSENBANDE kommer, også DAGROS. Vi har sett tegningene til den neste Olsenbanden: Figurene er mer levende, og Aasnes har en fantasi og variasjonsevne som gleder alle som ellers mener at norske serier er stive og uprofesjonelle.

Ellers er Donald 50 år nå i juni, i hvert fall tegnefilmens Donald. Om han blir 100 år, tør vi ikke spå - men det er vel grunn til å tro det. HJEMMET utgir også Knerrs versjon av KNOLL OG TOTT, og juleheftet kommer ut i et opplag på to hundre tusen. De blir nok 100 år.

Virkelighetsflukt og overdrivelser appellerer stadig til oss. La oss

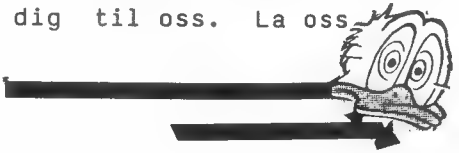

lertid håpe at det snart dukker opp en ny Barks som kan blåse liv i de stereotype og glatte tegneserie-sidene og de banale historiene. Donald, onkel Skrue og de oppfinnssomme nevøene har muligheter i seg. Om det nå dukket opp en mamma til Ole, Dole og Doffen, et rivjern som blir konkurrent til Dolly? Vi tror Donald trenger en vitamin-innsprøyting slik som Knoll og Tott fikk det i 30-åra med frøken Spjåk, Fredrik og Tuppen.

Til slutt får vi håpe at OTF og andre fora er og blir en vitamininnsprøyting for norske tegneserier og norske serieskapere.

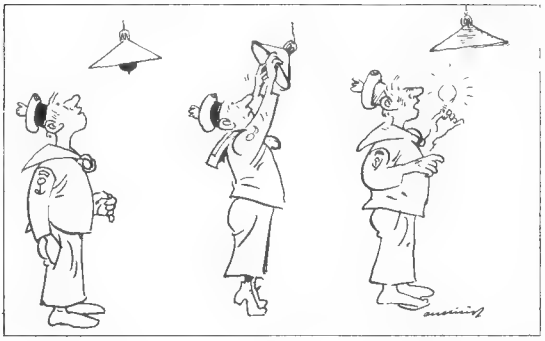

KJELL AUKRUST

Jada, Kjell Aukrust har også laget tegneserier. Første gangen var i tredveåra. Da laget han reklame for melk: Drikk melk! Helse i hver dråpe!

Serien var på 4 tegninger.

Aukrust mottok et honorar på 35 kroner som han måtte dele med bror sin, som hadde fått ideen.

Under krigen deltok Aukrust i en tegneseriekonkurranse som Aftenposten arrangerte. Han fikk en premie. I 1948 tegnet han Per Tufs i en bygdeavis. Det var en humoristisk stripe om en bonde som gjør både mye lurt og mye dumt.

Kjell Aukrusts hovedverk når det gjelder serier er n'Albert som gikk i Mannskapsavisa fra 1951 og i mange år deretter. Senere er den trykt opp som reprise. N'Albert er marinesoldat som både er uheldig

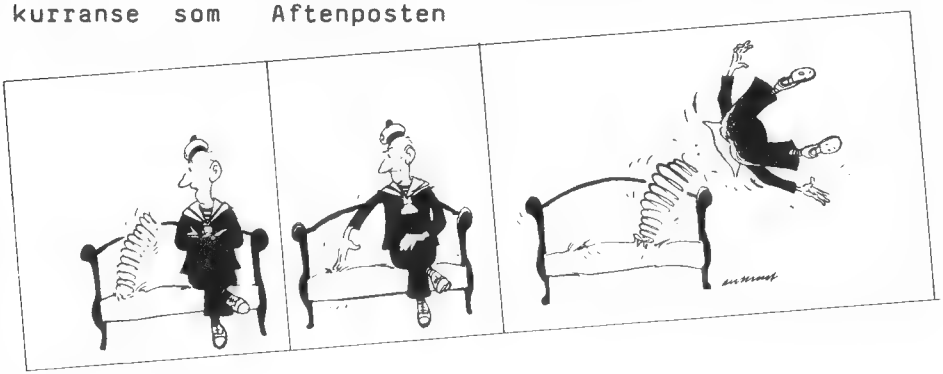

og lur. Her er crazy humor, tørrvittigheter og vanlige uhell. Detaljene spiller en stor rolle i disse seriene slik som de gjør det i alle Aukrusts tegninger. Hver enkelt tegning er ofte morsom alene.

Måten n'Albert holder hendene i lomma på, hvordan nesen hans drypper - det er til å more seg over.

Poengene til Aukrust er ikke alltid nye, men figurene er det, detaljene og måten det er sett og tegnet på.

Da vi besøkte Aukrust i februar, spurte vi om det snart kom flere tegneserier fra hans hånd. Han har ingen planer om det, nei. Aukrust illustrerer, lager bøker som han både skriver og tegner selv; han maler malerier. Det er små, naturalistiske landskaper, uttrykksfulle og lyriske. Dessuten spiller han sjakk. Han snakket med sakkunnskap om konger og dronninger, diagonaler og posisjoner, mens platespilleren sendte ut toner av Mozart og annen klassisk musikk.

Aukrust jobber og trives. Akkurat i skrivende stund driver han med noen teatergreier (opera om Flåklypa). Han har nok å gjøre. Så hvorfor lage tegneserier? Det måtte være for å få tegneserieprisen på hele 13000 kroner (!).

Kanskje kunne vi få ham til å lage et diplom eller en figur som serieprisvinneren kunne få? N'Albert kunne kanskje deles ut hvert år til en fortjent soldat?

Men i hvert fall: Kjell Aukrust har laget tegneserier. Og vi glad for å vise noen (altfor få) smakebiter ... !

Av Jo Lie.

Oslo Tegneserie-Forum/ DRUFT

Onsdag 13. juni møttes formannen og nestformannen i OTF med fire representanter fra DRUFT pluss Per Romanowski. Sistnevnte skulle orientere litt om Norsk Tegneserie-Forum. Møtet varte i en time. Organisasjonene orienterte hverandre om målet med det arbeidet de driver og det arbeid de gjør. DRUFTs medlemmer har hittil brukt tida til å orientere seg i tegneserieverdenen - fem av medlemmene er nye. De holder på å planlegge seminar om serier for lærere, bibliotekarer og ungdomsarbeidere i Drammen i september. OTF mente at journalister og kringkastingsfolk også er en målgruppe for opplysninger om serier, og erklærte seg villige til å hjelpe til med opplegget av seminaret og å skaffe foredragsholdere.

Andre konkrete samarbeidsprosjekter kom det ikke ut av møtet. Utstillinger ble nevnt. DRUFT og OTF kunne sammen lange en vandreutstilling beregnet for skoler og biblioteker. Videre bør en stadig presse på staten for å få midler til stipendier for tegneserieskapere, og støtteordninger for utgivelse av gode norske serier. Det er en mulighet for at DRUFT og OTF kan samarbeide om det seminaret for journalister som OTF har hatt under planlegging.

DRUFT vil bli medlem av OTF. De ble invitert til et møte i OTFs regi der hvor vi kan diskutere felles oppgaver. Dette møtet bør komme snart.

Møtet var positivt og interessant sett med OTFs øyne. Hvis OTF står på, tror vi at et nyttig samarbeid kan komme i stand.

av Jo Lie.

BLADKOMPANIET har utgitt et tegneseriehefte, og det har vekket interesse. Vi vet at Terje Kretz er en habil tegner. Han har tidligere laget tegneserier for barn bl. a. i HJEMMET.

Dessverre er ikke Ravn blitt en god tegneserie. Historien foregår i vikingetida og er ganske spennende, men svært uoriginal. Det ser ut som om Terje Kretz bruker alle de dårlige tegneserie-klisjéene som finnes både i tegning og handling. Dessuten er tegningene slurvete utført. Blant mye annet kunne han for eks. konsentrere seg litt om korrekt skyggelegging. Kretz synes dessuten å ha et nokså forvirrende forhold til menneskets anatomi, selv om figurene er lett karikert.

Ravn er en høvdingsønn hvis far mister sin makt - og sitt liv - på grunn av Harald Hårfagre. Ravn tar hevn ved innledningsvis å plassere en pil i benet på Harald, og gutten blir fredløs. Han rømmer til fjells og finner en praktig utstyrt hule, hvor han overvintrer. Det er mye i denne historien som er usannsynlig - for å si det mildt. Vi frykter at Kretz ikke har sine ord i behold når han står frem i radioen og forteller det norske folk at han har vært "nøye med å få historiske detaljer riktige!"

Barn kan ikke lære synderlig med historie av å lese denne historien. Harald Hårfagre er bl. a. tegnet som en skurkaktig røverhøvding.

Nå finnes det jo tross alt litt godt å si om Kretz' serie også. Man fornemmer at tegneren/forfatteren kjenner til de dramaturgiske og tegnetekniske tricks som skal til for å lage en effektiv serie. Selv har vi forstått det slik at Terje Kretz ikke har hatt råd til å gjøre det bedre!

Kjære Bladkompaniet - gi ham så råd til virkelig å lage en god serie!!!

- ved Jo Lie/Sverre Årnes.

Morgan Kane var hans navn....

av
Sverre Årnes

Norsk tegneserieverden er just ikke noe verdensrike - nærmest er den en lilleputtstat. Men selv en lilleputtstat må ha sine fyrster - og parkombinasjonen Ernst Vevle Olsen/Kjell Hallbing skulle være kjent for mange.

For ti år siden kunne vi skrive: KJELL + ERNST = SANT.

Er det sant i dag? Og hvis ikke - hva skjedde...?

BOBBLA arrangerte et møte mellom de to herrene. Det falt seg egentlig lett: Ernst Vevle Olsen og Kjell Hallbing er personlige venner...

Hallbing: -Det hele begynte jo med at du sendte meg en komplett 14-siders serie, Ernst. Den slo meg som et sjokk: Perfekt! Og Bladkompaniet tente også på idéen.

T&T: -Hvor mange albums var det som kom ut sammenlagt?

Vevle Olsen: -Var det ikke fem albums da? Pluss da den episoden som ble trykket i Vi Menn i fjor...

Hallbing: -Den hadde gunstig innflytele på salget, har jeg hørt.

Vevle Olsen: -Ja, jeg hørte noen fantastiske tall. Redaktøren fortalte meg begeistret at salget var økt med 2000 eks. i uka - og så steg det til de utrolige høyden med 26 000 eksemplarer...!

T&T: -Vi Menn var naturligvis lynkjappe med å bestille en ny historie?

Kjell Hallbing

Vevle Olsen: -Det ble snakket om det, og på et tidspunkt sa jeg fra at hvis det ikke skulle bli avbrekk i serien - så måtte jeg få god tid på meg til å tegne videre. Men ennå har jeg ikke hørt noe...

T&T: -Nå er det jo et halvt år siden at serien ble avsluttet. Og Vi Menn har igjen problemer med salget. Vevle Olsen: -Det virker som om forlagsfolk holder hardnakket på at tegneserietegnere skal ha en stemoderlig behandling.

T&T: -Jeg husker at dere gå ut noen egne hefter - og på eget forlag?

Hallbing: -Det stemmer. Farve omslag, men sort-/hvitt inni. Opplaget var 14 000, og økonomisk sett var det totalt mislykket. Nåja, det bar seg vel så-vidt da...

Vevle Olsen: -Det kom ut tre nummer. Hovedkarakterene var El Sordo, Owen Metzgar og Jesse Rawlins.

Hallbing: -Det var flere grunner til at det gikk så dårlig. Personlig tror jeg

at folk ventet seg farver - slik som med de påkostede Morgan Kane-albumene. Og Jesse Rawlins, Metzgar og El Sordo ble aldri så populære skikkelser som Morgan Kane. Til slutt var altså opplaget for lite. Jeg tror vi kunne trykket opp en 25-30000 - og solgt mesteparten...

Vevle Olsen: -Noe av det som drepte heftene, var at de ble så stemoderlig utstilt. Folk oppdaget dem rett og slett ikke i kioskene...

T&T: -Dette er jo en seks-syv år siden. Kunne dere tenke dere å gjøre et nytt forsøk i dag.

Vevle-Olsen (leende): -Å nei! Jeg er pessimist når jeg vurderer inntjeningsevnen på norske tegneserie. Og jeg har kone og barn å ta ansvar for...

T&T: -Du vurderte jo å få utgitt El Diablito som tegneserie, Hallbing?

Hallbing: -Det stemmer. Jeg ba Ernst lage noen sider - på min regning. Men vi fant at prosjektet ikke kunne lykkes...

Vevle Olsen: -I motsetning til Morgan Kane, egnet ikke El Diablito seg som tegneserie. Morgan Kane er visuelt fortalt - man ser automatisk bildene for seg. El Diablito er noe mye mer... mye av det stoffet som det er så fascinerende

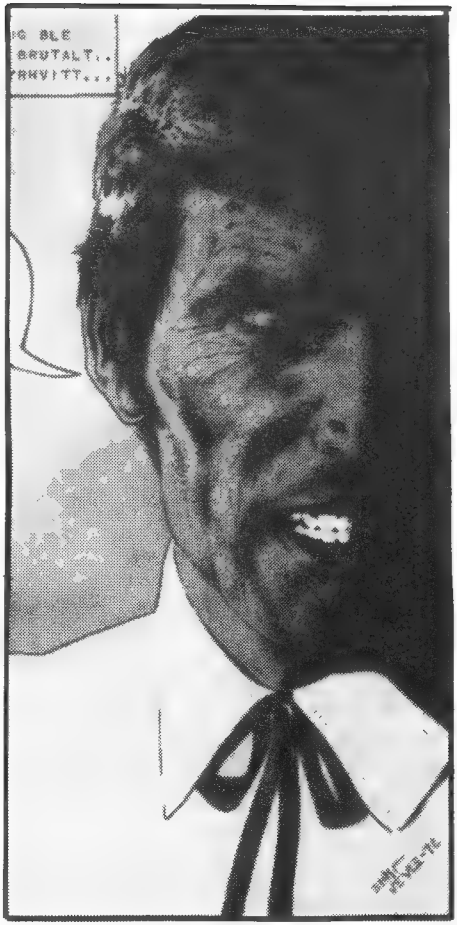

å lese om, ville se idiotisk ut i serieform.

T&T: -Hvis du likevel skulle gjort det - hva slags honorarsatser pr. tegnet side måtte du operere med?

Vevle Olsen: -Jeg kunne ikke greid det for mindre enn kr. 3000,- pr. side. I dagens penger...

T&T: -Angående Kane-albumene: Hvordan var honorarfordelingen dere imellom?

Hallbing: -Jeg husker ikke. Personlig mener jeg at Vevle Olsen skulle hatt tilnærmet alt sammen. Det er ham som gjør arbeidet. Når det gjelder Kane-bøkene, har jeg jo forlengst tjent mine penger. En roman som jeg kanskje brukte en åtte dager på, trenger Ernst ... ja, hvor lang tid brukte du på et album?

Vevle Olsen: -Seks måneders konsentrert arbeid. Men jeg er likevel ikke enig med deg. Tross alt var det ikke mine tegninger som solgte. Det var figuren. Morgan Kane...

(Her oppsto det en lengre dialog mellom de to. Begge ville at den andre(!) skulle ha større andel.)

T&T: -Hvis dere skulle få lyst til å gi ut et fellesprosjekt i dag - hvordan tror dere mulighetene ville være?

Hallbing: -Bedre - tror jeg...

Vevle Olsen: -Som tidligere antydet, så er jeg personlig superpessimist angående tegneserier. Skal jeg lage noe som helst, skal forlaget pent få legge en fet sjekk på bordet foran meg. I forskudd. Nå driver jeg med å lage covere og plakater for videokassetter. Det er seriøst betalt.

T&T: -Til slutt, Hallbing. Leser du tegneserier?

Hallbing: -Den hardbalne Haarek og Rødøye er mine avgjorte favoritter!

SPESIAL TILBUD

TIL BOBBLA'S OG TEXT OG TEGNING'S LESERE!

OLSEN BANDEN RANER HURTIGRUTA!

personlig signert av:

ARNE OPSAHL
KARSTEN BYHRING
SVERRE HOLM
HÅKON AASNES (tegner)
SVERRE ÅRNES (forfatter)

- 4 EX AV 10 ER HOLDT TILBAKE
- KR 200 PR. STK

Send bestilling til:

Manuskript Service
Chr. Krogh's gt. 47
OSLO 1

ROBERT CLAMPETT ER DØD

Robert Clampett, en av de store tegnefilmkunstnerne, er død i en alder av 70 år. Han var først og fremst kjent for sine produksjoner for Warner Brothers Cartoons i 30-årene, der han var såvel animator som director på sine filmer i seriene Looney Tunes og Merry Melodies. Clampett er mannen bak Tweety's (Pip fra Pip og Sylvester) utbrudd "I tawt I taw a puttytat", som i dag er klassisk.

Clampett har aldri kommet i skyggen av folk som Chuck Jones og Tex Avery, for de har alle sitt spesielle særpreg. Det var Clampett som først tegnet Daffy Duck i Porky's Duck Hunt, men mest kjent er han for filmer som Coal Black and the Sebben Dwarfs (en harselas med Snehvit og de 7 dverge) og Porky in Wackyland.

I senere år - rundt omkring 60-tallet - var han involvert i sin egen TV-serie Beany & Cecil, som har brakt ham tre Emmypriser.

Bob Clampett var med andre ord en kapasitet. Han har til og med æren av å ha laget den første Mickey Mouse-dukken for Disney før han startet hos Warner Brothers i 1931.

Bob Clampett døde av et hjerteatakk 2. mai i år. Tekat & Tegning vil komme tilbake til Clampett i et av de første numrene med en mer omfattende artikkel om ham og hans produksjon. Vi som kjente til Clampetts arbeid, vil savne ham. Animasjonshistorien har mistet et enormt talent.

Tor Ødemark

MASSEKORSBÅND

Returadresse: Jon Gisle,
Glückstads gt. 5, 0170 Oslo 1.